

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI : 96-8 ŞUBAT 1977

5 TL.

ZİGZAGLARLA GERİLEME

anayasa
mahkemesi
beş ayda
karar değiştirdi

BELGİRA KOMÜNİST PARTİSİ POLİTİK
BÜRO ÜYESİ ALBERT DE KONINCK İN
YÜRÜYÜŞ'E ÖZEL DİLEMİŞİ

barış ve demokrasi
kampında buluşalım

ZİGZAGLARLA GERİLEME

YALÇIN KUÇUK

Korkmadan ve çekinmeden tutarsızlığı görmek gerek. Tutarsızlığı görmek, tutarlı bir politika saptamanın ilk koşullarından birisi. Tutarsızlık ise hareketsizliğin kaynağı. Bugün MC Hükümeti'nin en büyük şansı, kendisi ya da izlediği politika değil. MC Hükümeti'nin en büyük şansı, CHP muhalefetine izlediği politika. MC Hükümeti'nin en büyük şansı olan bu politika, aynı zamanda CHP'nin hızla etkinlik kaybetmesinin de kaynağı oluyor. CHP, son derece tutarsız bir politika ile kendisini ve etkileyebildiği örgüt ya da güçleri hareketsizliğe mahkum ediyor. MC Hükümeti'nin sürekliliğini de bu hareketsizlik sağlıyor. Bu hareketsizlik giderek bir seçim kazanma şansını da, bir seçim hükümeti ile seçime gitme şansını da azaltıyor. CHP'nin seçimi sağlama alma gerekçesiyle içine girdiği hareketsizlik, seçim şansını da uzaklaştırıyor.

İzlenen politikadaki tutarsızlığı saptayabilmek için çok gerilere gitmeye gerek yok. Son beş-altı ay hatırlamak yeter. Bundan daha öncesinin tutarlı olduğu sonucu çıkartılmamalı. Yalnızca son beş-altı ayı hatırlamak yeter. Kasım ayı sonunda bu hükümetin düşeceği umudu yayıldı. Bir süre tüm umutlar, MSP-AP "çekişmesine" bağlandı. Bundan sadece MSP kazançlı çıktı. Artık ilkökul öğrencilerinin bile çok iyi tanıdığı MSP'nin bilinen politikası yüzünden MSP tüm eleştirilerden yoksun tutuldu. Muhafızı-muvafığı tüm CHP, Bütçe Komisyonu'nda MSP'ni temize çıkarmak için birbirleriyle yarıştı. MSP'nin elinde olduğu için İçişleri Bakanlığı bile her türlü eleştirinin dışında tutuldu.

Sonra MSP umudu eridi. Cumhurbaşkanı Korutürk'ün yetkilerini kullanmaya çağırılan kampanya başladı. Geçen hafta Korutürk, Silahlı Kuvvetleri ziyaret etti. Yakında toplanacak Askeri Şerh'a gündemi hakkında bilgi aldı ve "hiç kimsenin 12 Martı unutmaması gerekir" anlamına gelen bir demec verdi. Böylece, Korutürk'ün yetkilerini kullanmasına bağlanan umutların geçerliliği konusunda gerekli açıklık sağlandı. Bu açıklığın ne olduğunu en kibar bir biçimde Nadir Nadi ortaya koydu: "İçinde bulunduğumuz çıkmazdan kurtulmak için bütün anayasal kuruluşları görev çağıran Korutürk'ün uyarısına yürekten katılarken kendilerine düşen görevi de unutmamaları gereğini, yüksek müsaadelerıyla hatırlamak isteriz." (4 Şubat 1977 Cumhuriyet) Nadir Nadi, bu dönmeyi için Korutürk'e bağlanan umutları notkalamış oldu.

Ecemiş ile DİSK üst yönetimi kendi aralarında bir "tutarlılık" sağlamış durumdadır. Ecemiş, bundan beş ay kadar önce şunları söylüyordu: "Devletin de yurttaşların da güvenliğini ve demokratik rejimi tehdit edenler, bugünkü hükümetten ve özellikle hükümetin başından cüret alıyor, teşvik görüyor." Aynı demecte şunları ekliyordu: "Adalet Partisi artık şiddet eylemine, dolaylı olarak değil, açıktan ve doğrudan öncülük etmektedir." (19 Eylül 1976 Cumhuriyet) Aynı tarihlerde DİSK üst yönetimi MC Hükümeti dışıdırulup "halktan yana" bir hükümet kurulucaya kadar "Genel Yas" ilan ediyordu. Şimdi Ecemiş, Adalet Partisi ile işbirliği yollarını aradığını açıklıyor. DİSK üst yönetimi ise "MHP'siz" bir hükümet formülünü, tek kelime ile, çiğirtkanlığını üstleniyor. Böylece Ecemiş, beş ay önce söylediklerini kökten bırakıyor, DİSK üst yönetimi ise "halktan yana" hükümet kavramının içine Adalet Partisi'ni de sokuyor. Böylece beş-altı ay içindeki tutarsız politikasının verdiği nokta ortaya çıkıyor.

Bu nokta üzerinde durmak gerek. Tutarsızlık, zigzaglarla dolu bir politikanın izlendiğini gösteriyor. İzlenen bu politikayla birlikte iki özellik de kendisini belli ediyor. Birincisi, yaratılan umutların erimesi bir zaman alıyor. Bu zaman içinde CHP muhalefeti kendisini hareketsizliğe mahkum ediyor. İkincisi, bu hareketsizlik, CHP muhalefetine süreklilik olarak gerilemesi sonucunu doğuruyor. Büyük burjuvazinin CHP-AP Hükümeti formülüne, CHP ile DİSK üst yönetiminin sahip çıktığı görülüyor.

Bu noktaya gelinmesi, kimileri için, sürpriz olabilir. Ama sosyalist hareket için, Türkiye İşçi Partisi için, kesinlikle bir sürpriz değil. TİP, kesinlikle bu noktaya gelmemesi için sürekli uyarılarda bulundu. DİSK içinde, DİSK üst yönetimi ile CHP yönetiminin ittifakıyla tezgahlanan oyunlara karşı, yine DİSK'in tabanındaki çok sayıda CHP'li ile ittifak içinde sürdürülen mücadelesinin aslında ve özünde büyük burjuvaziye karşı bir mücadele olduğunu vurguladı. Bugün DİSK üst yönetimi ile CHP genel yönetiminin, büyük burjuvazinin formülü olan CHP-AP anlaşmasının başını çektiği bir hükümet biçiminde birleşmeleri, yalnızca şimdiye kadar yapılan değerlendirmenin doğruluğunu belgeliyor. Büyük burjuvaziyle bu kadar iç içe girilirse, burada büyük burjuvaziye karşı "legal" fakat yığınlar karşı "illegal" bir takım kendini bilmezlerden destek alınırsa, bunlar artık büyük burjuvazinin en büyük yayın organlarında yazı konusu olursa, DİSK üst yönetimi ile CHP genel yönetiminin büyük burjuvazinin formülüne düşmesi kaçınılmaz.

Kaçınılmaz olanı sahneye çıkarmak için bir de kılıf gerek. Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu'nun son bildirisinde bu nokta şöyle açıklanıyor: "Olup bitenler karşısında bunalmışlığın sonucu gözden kaçan ve kimilerince de kaçırılmak istenen bir husus, MC'nin baş sorumlusunun AP olduğu gerçeğini, bir kez daha altını çizerek belirtmek gerekir." Türkiye İşçi Partisi, başından beri MC Hükümeti'nin uygulamalarının baş sorumlusunun Adalet Partisi olduğu gerçeğini altını çizdi. Bugün Adalet Partisi, büyük burjuvazi-

nin iktidardaki öz partisidir. Böyle olduğu için de, büyük burjuvazinin en azından bir bölümü bir CHP hükümeti olasılığına hazırlanmakla birlikte, Adalet Partisi ve MC Hükümeti'nin politikalarına hiç bir zaman karşı çıkmıyor. Bugün MC içinde Adalet Partisi'ni aklamaya çalışarak, büyük burjuvaziye ayaklamak demek. Bunu yapmaktır. Bu yüzden bunum yapmaktır isteyenler kendi bunalmışlıkları içine bir felaket tellallığını üstlenmiş görünüyorlar. Ancak bir felaket tellallığı içinde "MHP'siz" bir hükümetin "halktan yana" bir hükümet olarak sunabileceklerine inanıyorlar.

Büyük burjuvazinin bir bölümünün bir CHP hükümeti olasılığına hazırlık içinde girmiş olması, bugünkü CHP genel yönetimi için yeterli sayılıyor. Aslında CHP hükümetine hazırlananların MC Hükümeti'nin izlediği politikaya karşı bir tutum almaları söz konusu değil. Bunu yapmıyorlar. Sınıfsal olarak da bunu yapmaları beklenmez. Ama yalnızca kulislere bir CHP hükümetine hazır olduklarını bildirmeleri CHP genel yönetimi için yeterli oluyor. CHP, bütün diyalogu bunlarla kuşu tüm diyalogları iç ve dış büyük burjuvazi ile. Yüzünü onlara dönmüş durumda. Yüzünü onlara dönmüş de arkasını kendi soluna dönmüş durumda. Böyle yapınca da arkasını döndüğü kendi solunun arkasından geleceğinin ham hayal içinde.

CHP Genel Başkanı hafta içinde yabancı basın temsilcileri ile görüştü. Burada CHP Genel Başkanı'nun ilerici güçlerle bir cephe birliğine gidip gitmeyeceği soruldu. CHP Genel Başkanı, "cephe sözünün Türkiye'de ters anlaşıldığı" cevabını verdi. Buraya kadarı iç basında da çıktı. Soru devam etti. Cumhuriyet Halk Partisi'nin Türkiye İşçi Partisi ile bir seçim ittifakı (ingilizce sorular cevaplandırılan sorudaki kelimelerle, alliance of election) yapıp yapmayacağı soruldu. CHP Genel Başkanı bu soruya, böyle bir ittifaktan sağ tarafa istismar (ingilizce karşılığıyla exploit) edileceği, cevabını verdi. Örnek olarak da CHP'nin Sosyalist Enternasyonel'e girme başvurusunu gösterdi.

Kuşkusuz, Sosyalist Enternasyonel'in burada örnek olarak gösterilmesi pek yersiz. Türkiye İşçi Partisi ile Sosyalist Enternasyonel'in konumları, birbirinden dağlar kadar ayrı. Ancak bu örnek de bir noktayı açıklıyor. CHP'nin bütün politikasının sağıyla diyalog kurmaya ve bu diyalogu geliştirmeye dayandığı, bir kez daha gösteriyor. Yüzünü sağına, arkasını soluna dönmüş bir CHP var, ortada. CHP, bu konumunu tersine çevirmek durumunda ve zorunda. Bu zorunluluk Türkiye Sosyalist hareketinden daha çok CHP için. CHP, kendi işlevlerini yerine getirebilmek için tutarlı bir demokratik çizgiye gelebilmek için sağıyla diyalogunu kesip kendi soluyla diyalog kurmak zorunda. Tüm soluyla diyalog kurmak zorunda. Tekrar emteli: Bu sosyalist hareketten daha çok CHP'nin başarısı için gerekli. Bugün CHP, kendi soluna; sosyalist hareketin CHP'ne olduğundan daha çok muhtaç. Tekrar emteli: Bugün sosyalist hareket için gerekli olan CHP'nin başarısızlığı değil, başarısı. Sosyalist hareketin CHP'nin başarısızından guncacacak hiç bir durumu yok. Ancak tekrar emteli: CHP, ancak tutarlı bir demokratik çizgide tutulabilirdi ölüde ve sürede başarılı olabilir. Sosyalist hareket, CHP'nin tutarlı bir demokratik çizgide başarılı olabilmesi için elinden gelen her şeyi yapar. CHP'nin tutarlı bir demokratik çizgide olup olmadığının değerlendirmesi Türkiye sosyalist hareketine ait.

Şu anda en büyük endişelerden birisi seçim sandıklarının güvenliği. Bu endişe son derece yerinde. Ancak endişenin kaynağı üzerinde anlaşmak gerekli. Endişenin kaynağı, MC hükümeti'nin saldırganlığının artması olmamalı. Saldırganlık arttı. Kuşku yok. Fakat, bu saldırganlığın, Türkiye'de sosyalist ve demokrat güçlerin karşısında gerilemekten başka bir alması yok. Türkiye'de sosyalist ve demokrat güçler, seçim sandıklarının güvenliğini sağlayacak güçtedir. Yalnız CHP'nin yine de endişesi var. Endişeli olmakta haklı. Sağını önüne alıp soluna arkasını dönen, sağıyla diyalogunu geliştirmek için soluyla diyalogunu kesen CHP, bu sosyalist ve demokrat güçlerden yararlanamaz. Bugün CHP, bu yüzden, kendi tabanındaki demokrat öğelerin militanlığından da yoksun durumda.

Sosyalist hareketi göşizme karşı. CHP de göşizme karşı. Yalnız CHP'nin göşizme karşılığı "kışkırtıcı ajan" edebiyatını aşmıyor. Kışkırtıcı ajan edebiyatı göşizme çare olamaz. Üstelik kışkırtıcı ajanların rolünü de abartmamak gerek. Kışkırtıcı ajan olmadan Türkiye bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesine, en namli kışkırtıcı ajanlardan daha çok zarar vermiş olanlar var. Yakın zamanlardan biliyoruz. Ayrıca kışkırtıcı ajanların var olması hareketsizliğin nedeni de olamaz. Bu nokta da TİP Merkez Yürütme Kurulu'nun son bildirisinde çok açık: "Provokasyondan kaçınmak, demokratik kitle hareket ve mücadelelerinden kaçınmayı haklı kılmaz. MC'nin dışıdırılması için CHP, parlamento içi gücünü, parlamento dışındaki demokratik toplumsal muhalefetin etkinliği ile hütünlüştürmek zorundadır". Bu zorunluluk, seçimin sandığın güncesi için de, seçim şansını artırmak için de, AP ve MHP'nin dışarda bırakıldığı bir seçim hükümeti için de geçerli. Halk Partisi'nin kerilemesini durdurmak için de hem zorunlu ve hem de gerekli.

ARTAN MAHKUMİYET DERİNLEŞEN BUNALIM

EMANET VE HIYANET...

Haftayı CHP'ye yönelttiği beylik saldırı ile açan Cephenin büyük başı, binbir düzen ve dolanla yürüttüğü ortaklığın en zor haftalarından birini daha geride bıraktı.

23. ayına giren Cephe ortaklığının erozyona uğrattığı CGP, genel başkanın ağzıyla Demirel'e çok zor bir darboğazın eşiğini kokiattı.

Geçtiğimiz haftanın başarılarından itibaren CGP içinde gözlenen kıpırtı, Perşembe günü resmen açığa vuruldu. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile bir görüşme yapan Turhan Fezioğlu, daha sonra parlamentoya geldi ve basına bir yazılı açıklama yaptı.

Fezioğlu'nun, Erbakan'a nispet, MC ortaklığından taviz ve talepler peşinde olduğu yolunda yorumların yapıldığı parlamento kulislerinde, yazılı açıklama ele alınıp okunduktan sonra daha değişik değerlendirmeler yapılmışa geçildi.

CGP liderinin yazılı açıklamasındaki "CGP'nin hükümetten çekilip çekilmemesi, Başbakan nezdinde yaptığımız teşebbüsten sonra koalisyon protokoluna uyulup uyulmayacağı konusunda alacağımız cevaplara ve varacağımız kanatacağı bağlıdır" şeklindeki bölüm, özellikle üzerinde durulan bölümdü.

YORUMLAR-ÇEŞİTLEMELER

Fezioğlu ne söylemek istiyordu?

Bir kısım gözlemciye göre, Fezioğlu hememen ilk kez malum ve mahut üslubuyla "Komünizm tehlikesi" ticaretine başvurmadan, "ciddi" olarak, MC ortaklığından duyduğu tedirginliği açığa vuruyordu.

Daha çok AP kulisinin esintisinin etkiniğindeki bir yorumca göre, "Demirel, Fezioğlu ile MSP'yi sıkıştırmak" istiyordu.

Daha başka bir yoruma göre de, Fezioğlu, MC suç ortaklığından ciddi biçimde endişe ediyor ve "muhtemel" gelişmelerin sayısında, hatta başını CHP'nin çekeceği olası bir koalisyonun üyeliğine adaylığını koyuyordu.

CGP Genel Başkanının Cuma günü basın toplantısı, bu yorumların özellikle sonucunusa hak verecek unsurları yansıtıyordu.

Fezioğlu'nun Perşembe günü yazılı açıklamasından sonra, Demirel'de, aynı yorumu yapmış olmayı ki, açıklamanın hemen sonrasında bu gibi halde "başarılı" elçisini" CGP koridorlarına sevk etmeyi ihmal etmemiştir.

Seyfi Öztürk ve Nahit Menteşe, bizat Demirel'in direktifiyle CGP'nin odasına gitmişler ve CGP'li Sağlık Bakanı Kemal Demir ile görüşmek istediklerini bildirmişlerdi.

Demirel, Fezioğlu ile direkt görüşmeden önce avcı birlikleri kanalıyla bir nabız yoklamasına girişmeyi uygun görmüştü.

Ancak, bu gibi işlerde tecrübe sahibi Fezioğlu, yazılı açıklamasının hemen sonrasında, bakan arkadaşlarıyla bir arada bulunmayı ihmal etmemiş, nitelik bir yazı sonra da, beklediği gibi AP'den iki "iyi niyet elçisi" çat kapı CGP'ye damlamışlardı.

BULUTLAR

Perşembe günü CGP yönünde beliren bulutları dağıtmayan Demirel, Cuma günü Fezioğlu'nun basın toplantısında söylediklerindenyunca gözle görünür biçimde tedirgin olmuştur.

Cephenin büyük başı, Cuma günü Cumhurbaşkanıyla yaptığı haftalık olağan görüşmeden çıkarken bir gazetecinin konuyla ilgili sorusuna şu karşılığı veriyordu:

"- Bu önemli konudur. İstişare yapacağım..."

Fezioğlu'nun ortaklıktan şikâyetleri görünürde MSP'de odaklaşıyordu. Bu arada MSP'ye ölçsüz tavizler veren AP'YE de serzenişe bulunuyordu.

CGP liderinin iki gün ardardına yaptığı açıklamalarda göze çarpan en önemli yanlardan biri ve ilginç de, "Komünizm tehlikesi" ticaretine bilinen beylik usullerle başvurmasıydı.

Bunun nedenini çözmek zor değildi. Demirel, cephe ortaklığı düşe kalka yürütürken MSP'nin ipini taviz ile, CGP'nin ipini de, "Vatan-millet-komünizm tehlikesi" çığırkanlığı ile kontrol altında bulundurmuydu.

Dördüncü figürana ise bir çeşit cina yeti paspası işlevi yüklenmiş, kanlı ayak izleri bu paspasla silinerek giderilimeye çalışılmıştı.

BAM TELİ

Kendi açısından CGP'deki olumsuz eğilimleri hafta başında koklayan Demirel, Kırşehir'de baraj temeli atarken yaptığı konuşmada "Bütçeden sonra güvenlikle ilgili yasalar ele alınacak" demişti. Bu konuda özellikle üç numaralı ortağın bam teline dokunmayı denemiştir.

Ama hafta sonundaki görünümüne bakılırsa CGP hiç de, bir kez daha avutulmaya niyetli olmadığını hissettiriyordu.

CGP'nin, MSP konusundaki hassasiyetini yoğunlaştıran nedenler sadece AP tarafından verilen tavizlerin ölçsüzlüğü değildi. Buna ek olarak, MSP'nin, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar'ın görev süresinin uzatılmasında takındığı tavır da önemli bir huzursuzluk kaynağı oluşturmaktadır.

MSP çevrelerinden sızan haberlere göre, MSP, Orgeneral Sancar'ın görev süresinin uzatılmasında olduğu gibi Jandarma Genel Komutanlığı ile ilgili bir yasa tasarımsına da olumsuz tavir takınmaktadır.

Önümüzdeki günlerde toplantımsı beklenen Yüksek Askeri Şura'dan önce Fezioğlu, MSP'nin hizaya getirilmesini şart koşmaktadır.

MSP CEPHESİ

MSP'nin bu gibi konularda uyguladığı taktik bilinmektedir: MC ortaklığının ruh ve felsefesine en uygun konularda bile bazı uygulamalarda anlaşmazlık çıkarp, yeni taviz kapıları aramak...

MSP, bu yolla, türlü-çeşitli handikaplarla malul Demirel'i istediği yönde ve alanda kullanmayı bir oranda başarmıştı.

MSP lideri Necmettin Erbakan'ın geçtiğimiz haftanın ortalarında İstanbullu iş adamlarıyla yaptığı yemekli toplantı ise bir türlü destek bulamadığı büyük sermayeden tekrar omuz arama zorunluluğundan başka bir şey değildi...

Bugüne kadar "Çukurova" diye nitelenen kanattan istediği tam desteği sağlayamayan MSP'nin, CHP'yi bitmez tükenmez ehlileştirme şoklarına tabi tutan İstanbul kanadından destek araması ilginçtir.

Büyük sermayenin bir kanadı kesin tercihi AP, bir kanadı da CHP olarak yapmışken ve ideal "AP-CHP" montajı için çaba gösterirken, işlevi, hini haccette soğuk yama olan MSP'nin büyük sermayeden kesin destek bulması olanaksızdır.

Nitekim Fezioğlu'nun, MSP'li sorun olarak odaklaştırarak cepheye tatsızlık çıkarması bir yönüyle de, büyük sermayenin İstanbul kanadından gelen huzursuz frekansla ilgilidir.

ARİTMETİK SİĞINAK

Seçime normal zamanında ve muhakkak kendi hükümetiyle gidilmesinden öte düşüncesi olmayan Demirel'in, Fezioğlu'nu nasıl ve ne yolla yatıştıracağı merak konusudur.

Geçtiğimiz haftanın Perşembe günü bu huzursuzluğu etinde duyan Demirel'in, sadece kafa sayısından güç alan aritmetik desteği pekiştirmeye yöneleceği yolundaki yorum yayılmaktadır: En kötü olasılıkla CGP koalisyonundan ayrılmış!

Bu durumda ne olur?

CGP'nin Millet Meclisindeki gücü dokuz üyektir. Bunlardan biri malik olduğu üzere AP emanetidir. CGP'ye giren iki

SOSYAL DEMOKRATÇA PROVOKASYON

CHP İSTANBUL İL YÖNETİM KURULU, VE DİSK YÜRÜTME KURULU ÜYESİ MEHMET MİHLACI'NIN "USTA" BİR PROVOKASYONU SONUCUNDA CHP KARTAL İLÇESİ FESHEDİLDİ. GENEL MERKEZ EKİBİNE KARŞITLIĞI İLE BİLİLEN İLÇENİN TASFIYESİNDE "MAOCULUK" BİR BAHANE OLARAK KULLANILDI.

ha sonraki sırada olan Kartal ilçesi feshedildi...

NASIL OLDU?

Geçtiğimiz Ocak ayının ortalarında tezgahlanan olay ve gelişmeler şöyle cereyan etti:

CHP'de 23. kurultay öncesi girilen antidemokratik uygulamalar, önceki haftalarda tekrar hız kazandı. CHP örgütünde, ileri demokrat nitelikleriyle tanınan tüm unsurların incelikli bir dökümünü yapan CHP Merkez Yönetimi, bu unsurların çevredeki etkinliklerini de göz önüne alarak, "müstakbel" CHP Millet Meclisi grubunun dikensiz gül bahçesi olması yolundaki çalışmalarını yoğunlaştırdı.

Tüm ilçe ve il örgütlerinde genel merkez yönetiminin antidemokratik ve tutarsız yapısını eleştiren unsurlar yakından izleniyor ve milletvekili seçiminde aday olma olasılığı göz önüne alınarak, akla gelebilecek her türlü yöntemle haklarında işlemler yapılıyor.

Örgüt feshetmek, ihraç ve benzer işlemler sergilenirken, ilginç provokasyon örnekleri veriliyor.

Önceki hafta CHP İstanbul Kartal İlçe Yönetim Kurulunun feshedilmesiyle sonuçlanan gelişmeler, CHP'deki antidemokratik işlem ve uygulamaların ölçü ve boyutlarını bir kez daha somut biçimde örnekliyor.

İstanbul bölgesinde, CHP Merkez Yönetiminin dış bilediği ilçe yönetimlerinin başında gelen Fatih İlçesinin genel merkez direktifiyle feshi beklenirken da-

HAYALİ GEREKÇE...

Keskin devrimci kesilen Mıhlacı daha sonra toplantı salonunun dışına çıkacak ve önemli görevini uygulamaya koyacaktır...

Kandırabildiği üç kişiye imzalatıldığı tutanakta Mıhlacı, Kartal İlçe Yönetimini feshettiler "hayali" gerekçeyi bulmuştu:

"Burada Mao öğretisi yapılıyor" idi!...

CHP İstanbul İl Yönetimine uçurulan tutanakta imzası olanlar arasında Eflatun Okatan adlı bir şahıs da bulunuyordu.

Tutanağa göre, CHP lokaline gelenler arasında hiç partiye yoktu ve tutanağı imzalamayanlar, lokaldeki toplantıda hiç kimseyi tanımıyorlardı...

Provokasyon süklüm püklüm açığa çıkarıyordu.

Tutanağı imçalayanlar arasında yer alan Eflatun Okatan, tutanakta, toplantıda "hiç kimseyi tanımadığımı" bildiriyordu. Oysa toplantıda oğlu Cihangir Okatan da hazır bulunmuştu. Nasıl olurdu da, baba oğlunu tanımyorduydu?

Sorunun cevabı basitti: imzacılar toplantıda hazır bulunmamışlardı, hazır bulunmadıkları bir toplantıda ilişkin iddiaları ise Mıhlacı'nın dayatması sonucunda tutanak haline getiriyorlardı...

KANIT-DELİL YOK

Kartal ilçesinin feshi için bundan daha "güzel" bir gerekçeyi kolay kolay yakalayamayacak olan CHP İstanbul Yö-

netimi derhal harekete geçiyordu. Önce Fatih ilçesinin başında patlatılması düşünülen kabak Kartal ilçesinde patlatılıyordu...

İl yönetimine Kartal ilçesine gönderilen üç kişilik heyet, konuyu sorup soruşturduktan sonra ilçede "Maocu eğitim yapıldığına" ilişkin bir kanıt bulamadı.

ÇK kişilik heyetteki iki kişi hazırladıkları raporda "Daha dikkatli olunması" yolunda görüş bildirirken, üçüncü kişi söz konusu iddialara kesin muhalefet şerhi koymayı uygun görüyordu...

Buna rağmen CHP İl Yönetimi, genel merkez eğiliminin uzantısı olarak Kartal ilçe yönetimini fesh karar aldı.

PERŞEMBENİN GELİŞİ...

Şimdi ne olacaktır?

Kartal ilçe yönetimi, Aytekin Kotil manyetiğinde bir geçici kurula verilmiştir. Bu ayın sonunda yapılması gereken kongrede ise neler olacağı ayan beyan bellidir...

CHP'deki antidemokratik işlem ve uygulamalar konusunda en ufak eleştiriye karşı şaha kalkan demokratiği ve ilericiliği kendinden menkul düşümler makulesine, ne yazık ki sinir bozucu bir örnek daha...

"Rahme düşmüş ceninler aşkına CHP'yi eleştirirneyin" demekten öte "bilimsel" zenginliği kalmayanlara verilecek bir cevap olsa gerek:

"Rahme düşmüş ceninler aşkına aklınızı başınıza alın!.. Gücünüz ve vaktiniz varsa tabii!..."

ALİ SANLI:

"HALKIMIZIN SESİ YÜKSELMELİDİR"

Anayasa Mahkemesinin, mülkiyeti Cumhuriyetin temel ilkeleri arasına alan kararın, büyük bir dikkat ve titizlikle sesizlik şemsiyesi altında geçiştirilmeye çalışılıyor.

Mülkiyetin, vergi kaçakçılığı biçimiyse de olsa "Cumhuriyet İlkeleri" arasına alınması, basın, yayın ve de düşün alanında tepkisini bırakıyor.

Geçtiğimiz haftanın Çarşamba günü Millet Meclisinde gündem dışı bir konuşma yapan CHP Burdur Milletvekili Ali Sanlı, konuyu meclise getirdi ve sesini kamuoyuna duyurmak istedi. Ancak Perşembe günü gazetelerde Sanlı'nın konuşmasına tek satır yer verilmedi. Hiç şaşırtıcı değil ama son derece ilginç.

Bugüne kadarki çalışmalarında, ileri ve demokrat parlamenterlikten özgün

örnekler veren Ali Sanlı, Çarşamba günü Millet Meclisinde yaptığı konuşmada şöyle dedi:

"20 Ocak 1977 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan Anayasa Mahkemesi kararı demokrasimizin geleceği yönünden son derece önemlidir. Anayasaya uygunluğun denetlenmesinde tüm görev ve sorumluluk Anayasa Mahkemesinin değildir. Başta siyasi partiler olmak üzere demokratik kuruluşlar ve tüm halkımız bu karar üzerinde durmalıdır. Anayasa mahkemesinin karar gerekçesinin ve sonuçlarının genç ve dinamik demokrasimizi dondurmaya eğilimlerinin geleceğini saptamaya ve tavır alınmalıdır. Halkımızın sesi bu konuda yükselmelidir. Bir bakıma Anayasalar için en sağlam güvence, sağlıklı ve özgür tepkilerdir. Nitekim Anayasamızın giriş maddesi de akl gü-

venenin yurttaşlar ve hürriyeti, adalete ve fazilete aşık evlatlarının olduğunu belirtmiştir.

Toplumun gelişim ve değişimlerinden kopuk sadece Anayasa Mahkemesinde 15 yarıncı ve ekonomik gücü elinde bulunduranların seslerini yücelttilerdiği güçlerin bekliliğini bırakılmamıştır bu Anayasa. Düşüncemizin temeli bu Anayasaya sahip çıkmaktır." Anayasa Mahkemesinin kararında özetle: "Bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti düzeninin niteliklerini değiştirecek dercede etkisi olacak bir değişikliğin yapılmasına olanak yoktur. Çünkü 9. maddedeki değişikliğin ilkesinin amacı, Anayasamızın 1. maddesi ile ikinci maddesinde ve bu maddenin gönderme yaptığı başlangıç bölümünde yer alan temel ilke ve kurallarla niteliği belirtilen ve Cumhuriyet sözcüğü ile adlandırılan devlet sistemidir.

"POLİTİKADA HAVA DURUMU,"

DISK üst yönetiminin gazetesi "Politika", yayın hayatını renklendirek sürdürüyor.

Kitap köşesinde, moda köşesine, TV-Radyo Magazin köşesinde Atçılık köşesine kadar binbir renk ve desen sergileniyor DISK üst yönetiminin "Politika"sında!...

Gazetenin kitap köşesinde, Maocu "düşünür" George Thonson'un Türkçe çevrilmiş kitapları okurlara salık veriliyor.

TV-Radyo Magazin köşesinde de, modacıların "Yağmur sonrası" için hangi giysileri düşündüklerine yer veriliyor!...

Özellikle bayanlar için modacıların "Gece giysileri, gündüz giysileri, yaz giysileri, sonbahar ve kış giysileri" için neler düşündükleriyle kalınıyor, aynı modacıların "Yağmur sonrası için giysiler" oluşturmak için de döktükleri çabalardan söz ediliyor!...

Aynı sayfalarda o gece izlenmeye değer TV programları da okuyucuya aktarıyor. 3 Şubat tarihli "Politika"da, bunlardan biri "Görevimiz Tehlike" adlı CIA öyküsü şöyle sunuluyor okuyucuya:

"... İlk yayına girdiği günlerdeki gibi ilgi ve heyecanla izlenen (Görevimiz Tehlike) adlı dizinin bu akşam (Dene) adlı bölümü ekranlara gelecek!..."

IFLASTA GANYAN...

DISK üst yönetiminin yayın mutemedi İsmail Çem'in bugünlerde gazete getirdiği bir başka yenilikten de söz etmek gerek: At yarışçılığı!...

Gazetede ki anonslara göre bundan böyle hergün "Politika"da Atçılık Köşesine yer verilecek! Gazetenin kendi ifadesiyle bu girişim: "Yeni ve büyük girişim!..."

Aslında girişim, çok denenmiş bir girişim. Tiraj sıkıntısıyla bunalmış geçiren çoğu gazetenin zaman zaman başvurduğu ve doğrusu bu ya, bir türlü umduğunu bulamadığı bir girişim.

Bu konudaki Babialı çaresizliği şu: Gazete satmıyormu, bir şey bulup, buluşturmak gerek!...

Yaygın bir söylentiye göre, Türkiye'de "300 bin at yarış hastası" da var! Bu "300 bin hasta"nın yüzde 10'u gazeteyle olsa, bu, 30 bin satış demek-tir!...

Babialı'nın çaresiz cerideler verdiği reçete bu!...

Ama reçete o kadar çok eskidi ve eskiltildi ki...

MAKASÇILIK MI, BECERİKSİZLİK Mİ?...

Beceriksizlikle "Politika" cılık bulsunca ne olur? "Örnek" bir habercilikte olduğu gibi olur:

31 Ocak 1977 günlü "Politika"da TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun bildirisi'ne "başlanır". Haberde şöyle deniyor: "Yayınlanan bildiriye MC'nin kuruluş amacının ülkemizdeki demokratikleşmeye engel olduğu ifade edilmiş ve şöyle denilmiştir:..."

Haber ve habercilik burada bitiyor. "Denilen" hiç bir söz gazetede yer almıyor...

Reklamcılık, magazinçilik, lotaryacılık derken "cin"likle karışık makasçılık!...

TERCÜMAN'A SELAM!

DISK üst yönetimi bu yakında gazetecilik yoluyla bir başka ilişkiye daha giriyor. Tercüman gazetesinin patronu Kemal İlık'ın "banisi" bulunduğu Akajans'a kur yapıyor. Kısa bir geçmişte, Tercüman gazetesi ile DISK üst yönetiminin başı arasındaki tatsız muhabbet hatırlanırsa, kurulmak istenen ilişki daha da ilginçleşiyor.

Politika gazetesi Akajans'tan "özel" isteklerde bulunuyor. Örneğin: "Ankara'nın kirli havasıyla ilgili bir yazı!..."

DISK üst yönetiminin gazetesi, Akajans İstanbul Büro Şefi Ahmet Oktay'a bu isteğini duyuruyor. Ahmet Oktay, "özel" isteği, ajansın Ankara Büro Şefi Güngör Yerdeş'e bir telex notuyla iletiyor. Not aynen şöyle:

"Sayın Yerdeş'e verilmesi:

Bir hafta önce Aydın'a Ankara'nın kirli havasıyla ilgili bir yazı hazırlamasını bildirmiştik. Bu, Politika'nın özel isteğidir. Aman bu konuyu bir an önce hâzırlattır. Cevabını bekliyorum.

A.Oktay"

Kendisinden "Ankara'nın kirli havasını yazması" istenen "Aydın" da, Aydın Erdoğan!... Aynı zamanda, MC'nin Ulaştırma Bakanı Nahit Meteş'e nin basın müşaviri olan Aydın Erdoğan!...

Ankara'nın kirli havası böylece "Politika"nın havasına biraz da olsa işiik tutuyor!...

NOT:-----

Sayın Yerdeş'e verilmesi:

Bir hafta önce aydın'a ankara'nın kirli havasıyla ilgili bir yazı hazırlamasını bildirmiştik. Bu politika'nın özel isteğidir. Aman konuyu bir an önce hâzırlattır. Cevabını bekliyorum. Sevgilerle.

A.Oktay.

POLİTİKA'NIN SİPARİŞİ

Şu halde Cumhuriyeti oluşturan bütün bu nitelikleri hangi doğrultuda olursa olsun, tümünü veya bir bölümünü değiştirmek veya kaldırmak Anayasaya tartışmayı gerektiremeyecek kadar açıktır" dendiğini kaydeden Ali Sanlı, konuşmasının bundan sonraki bölümünde şöyle konuştu:

"... Anayasa Mahkemesi Anayasanın 9. maddesinden hareketle, madem ki devlet şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki Anayasa hükmü değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez. Oyle ise bunun amacıyla uygun olarak 2. maddede de bağlanış maddelerinde ki temel ilkeler aykırı devlet sistemini öneren değişiklikler biçim bakımından iptale mahkumdur. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi her Anayasa değişikliğini Cumhuriyetin temel ilkeleri açısından denetleyecektir ki, Cumhuriyet değişikliği ebedi olarak kalabilen.

Bu çok tehlikeli gerekçe ile parlamentonun çıkardığı bir karar, hanun, Anayasa değişikliği yargılanmamış, hüküm giymemiş, bizzat Anayasa koyucusu hüküm giymiştir. Artık Anayasa Mahkemesi halkımızın Anayasa değişikliği yetkisini askıya almıştır."

Sanlı, "Cumhuriyet" ilkesi kapsama-

nın, herhangi bir devlet yetkilisinin ve özellikle devlet başkanlığı yetkililerinin soydan geçme yolları bir hanedana geçmesini yasaklayan bir devlet biçimini ifade ettiğini, Anayasa'nın 1. maddesinde devlet şeklinin Cumhuriyet olduğu belirtilirken egemenliğin kaynağı olarak toplumu gösterdiğini, egemenliği kullanacak olanların da soydan gelen bir hakla değil, zaman zaman yenilenen seçimler yoluyla bu yetkiye sahip olduklarını belirttiğini anlatarak şunları söyledi:

"... Bu kavrama Anayasa hukuku dışındaki anlamlar nasıl verilebilmektedir? Anayasa Mahkemesi üyeleri 1. maddede yer alan Cumhuriyet sözüne Anayasanın başka ilkelerini de ekleyerek o ilkelere de değinmezlik kazandırmaya yetkisini nereden almaktadırlar?..."

... 1971 değişikliğinden sonra böyle bir sonuca varmak son derece zorlama ve çapaçık, tehlikeli gelişmelere açık biçimde yapılmıştır. Anayasa Mahkemesi, Anayasadaki ilkeleri bir hiyerarşi içinde kabul ederek her değişikliği bu temel ilkeye bağlı olarak bir bütün oluşturup demokrasiyi dondurmak durumundadır."

Anayasayı yorumlamanın, onun ilkelinde ve kurumlarında, yalnızca yerleşik düzenin ve statükonun sınırlarını kabullenmek olmadığını belirten CHP Bur-

dur Milletvekili Sanlı "Türkiye gibi gelişmeye ve yenilemeye açık dinamik bir toplumun dengelerini günümüz çerçevesi içinde kitlemek olanak dışıdır" dedi ve şöyle devam etti:

"... Anayasa Mahkemesine düşen görev, bugünkü düzeni sınıf egemenliği unsurlarından arındırıp, bu bağlantıların üstüne bir ölçüde çıkıp bu dar çerçevede sıkışıp kalmamaktır. Amaçlarını yenileyen bir toplumu, tarihsel gelişim çizgisinin gerisindeki kurullarla değil, daha ileri bir çerçeve ve temele oturtabilecek gerekçeler bu Anayasada vardır. Nitekim Yüce Mahkeme bir kararında "hukuki görüşlerin ebedileşmesinin olanak dışı olduğu ve Anayasanın da bunu amaçladığını" kabul etmiştir. Öngülenmiş yeni ve ilerisoyyal güçlerin sahip çıkacağı bir düzeni öngörmektedir bu Anayasa. Anayasanın özü, toplumsal dengeleri ileri bir çerçeveye oturtmalıdır.

Anayasa Mahkemesinin denge hesapları yerine tarihsel oluşum çizgisinin sapıtılmasını önlemek temel görevidir. Yoksa denge hesaplarına giren bir Anayasa Mahkemesi kimin yararına denge olacağını şimdiden beste kestirme örneğini vermiştir. Anayasa Mahkemesi toplumdaki sınıflar arasındaki menfaatlerin dengesini değil, oluşumun dinamiğini engelleyecek bir tarafsızlaştırma den-

gesine dayanmalıdır. Hukuk devleti ilkesi, kurulu dengelerin yerleşmiş hukuk düzenine ve kurulu toplum ilişkilerine körü körüne uymak sonucunu doğurduğu zaman, ülkemizdeki hakim sınıflar, bu pek yüze ilkelere gölgesinde egemenliklerini sürdürecekler demektir."

Anayasa Mahkemesinin, 6785 sayılı yasanın 42. maddesinin iptalinde, 6570 sayılı gayrimenkul kiralama ilişkin 2 ve 3. maddelerinin iptalinde, 4753 sayılı çiftçiyi topraklandırma yasanının kamulaşma bedellerine ilişkin maddelerinin iptalinde, 6746 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Görecelere İlişkin yasanın 38. maddesinin iptalinde ve istimal yasanın 3. maddesinin iptalinde verdiği örnekleler mülkiyetin değerlendirilmesini kurulu düzenin piyasa mekanizmasına bağladığını kaydeden Ali Sanlı konuşmasının son bölümünde de şöyle dedi:

"... Parlamento halkın özelemlerine ve istemlerine göre Anayasayı değiştirebilir ve değiştirebilir. Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeleri bir bütün içinde yorumlamak ve tutarlıklarını sağlamakla yükümlüdür. Yoksa bir kurucu meclis görevini üstlenmiştir demektir. Tüm olumlu gelişmelerin bu terlik içinde kaplanması tehlikesini görüyor, tüm sorunları Anayasanın denetlenmesine çağırıyor."

"BİR NEFES SIHHAH" VE DÜŞMANLARI

1950'lere kadar, sağlık hizmetinden çok sınırlı olarak yararlanan işçilerin, sigortanın kurduğu sağlık örgütlerinden geniş ölçüde yararlanması, olayları geniş açıdan göremeyen bazı kimselerde, herkesi sigortalamakla aynı sonucun alınabileceği yanılsını doğurmuştur. Sosyal Sigortalar Kurumu işçilere bu hizmeti Türkiye'de mevcut hekim hizmetini kendi tarafına çekerek sağlamıştır. Bugün Türkiye'de 2000 kişiye bir hekim düşerken SSK'da 800 kişiye bir hekim düşmektedir. Buna rağmen sigorta örgütlerinin talebi karşılamadığı, hastane ve dispenselerde vıgıma olduğu ve bu nedenle hizmet kalitesinin düştüğü görülmektedir. Bu kalitenin bir sonucu. Sigorta, talebi arttırır ve 800 kişiye bir hekimle sağlık hizmeti istenen düzeyde verilemez.

HALKTAN GELEN BASKILARLA...

Hekimlik, çağlar boyu, satılan bir hizmet olagelmıştır. Hekimlerin hastaya yaptıkları hizmet karşılığında ücret almaları geleneksel uygulamadır. Bu ücret de, hemen daima ve her ülkede, dar gelirli insanların mali güçlerini aşan bir düzeyde olagelmıştır.

Halkın, sağlık hizmetinden, mutlu bir azınlığın yararlandığı düzeyde yararlanmada Almanya'da güçlendiğini görüyoruz. Almanya'da yöneticiler ve hekimler ancak halktan gelen baskı altında, yedi yıl kadar süren bir çalışma sonunda, mevcut düzeni bozmadan o dönemdeki halkın isteklerini karşılayacak bir çözüm yolu bulmuşlardır. Bu çözüm, zenginler hariç herkesin katılmak zorunda olduğu ve kâr amacı gütmeyen "hastalık sandıkları" kurulmasıdır. Çalışan herkes geliri ile orantılı olarak her ay hastalık sandıklarına belli bir prim ödeyecek, kişi hasta olduğu zaman bu sandıklar hekim, eczaneye veya hastaneye ödeyecektir. Bir başka deyimle sigorta bir finansman kurumu olacak, hizmet serbest

hekim ve hastaneler tarafından halka sunulacaktır.

Almanya'da başlatılan bu sistem, diğer batı ülkelerinde de benimsenmiş ve aynı ilkelere dayanan sağlık sigortası sistemi kısa bir süre içinde batıda yayılmıştır.

SOYALİST UYGULAMANIN ETKİLERİ

Tüm dünyada sağlık hizmetlerinin sunulması ve finansmanı konusunda son yıllarda görülen gelişmeyi anlayabilmek için bu konuda sosyalist uygulama ve anlayış da bilmek gerekir. Sosyalizmde sağlık hizmetini herkese eşit şekilde götürmek devlet görevidir. Devlet bu hizmetleri kendi kaynakları ile finanse eder. Hekimler de tüm emekçiler gibi belli bir ücretle çalışırlar.

Gerek halk kitlelerinden gelen baskılar ve sosyalist sistem ülkelerinin uygulamalarındaki çekişlik sonucunda kapitalist ülkelerde hükümetler, halkın üzerinde önemle durduğu hizmetleri, daha yaygın biçimde sunma zorunluluğunu duymuşlardır. "Sosyal adaleti sağlama" sloganı, üretim ilişkilerini değiştirmeden sosyal alanda sosyalizmle "rekabete çalışma" politikasını yansıtır. Unutmamak gerekir ki kapitalist düzen yıkmamak için bu anlamda bir "sosyal adaleti" kısa zamanda gerçekleştirme zorundadır. Sağlık alanında bu, sigorta yolu ile veya genel bütçeden finanse edilerek yapılabilir. Sosyalizmin etkinliğini arttırdığı bir çağda, kapitalist devlet halka sosyal alanda hizmet ettiği imajını vererek halkın güvenini kazanmak zorundadır.

19. yüzyıl sonunda "patlamalara" engel olabilmek için "sağlık sigortası" yöntemini bulan kapitalist devlet, bugün artık bu uygulamadan da vazgeçmeye başlamıştır.

Sağlık sigorta düzenini tamamen terk eden ilk ülke İngiltere'dir. İngiltere 1911 yılından beri uyguladığı sağlık sigortası-

nu 1946 yılında lağvetmiş ve yerine genel bütçeden finanse edilen "Ulusal Sağlık Hizmeti"ni (National Health Service) kurmuştur. Dünyada sağlık hizmetinin en yüksek olduğu İsveç, bu hizmeti hemen tamamen (yüzde 82) genel bütçeden ödenen bir hizmet haline getirmiştir. Norveç'te de durum aynıdır. Bu ülkede sigorta primlerini vergi dairelerinin toplamaması hizmetin ne kadar devletleştirildiğinin delillerindedir. Sistemini değiştirmeyen tek ülke Batı Almanya'dır. Bunun nedenleri hekimlerin hükümet üzerindeki büyük baskısıdır.

19. YÜZYIL SIGORTACILIğI VE GÜNÜMÜZ

Yirminci yüzyılın son dörtte birinde, her ülkenin mevcut sigortaları tasfiye ettiği bir çağda, 19. yüzyıl sigortacılığına sarılmının anlamı nedir? Biliyoruz ki 20. yüzyılın ikinci yarısında sağlık hizmetlerinden en yüksek düzeyde yararlanmanın bir insan hakkı olduğu ve bunu sağlamanın bir devlet görevi olduğu kabul edilmektedir. Bu görüşün dünya çapında yaygınlaşmasına da sosyalist ülkelerin sağlık hizmetlerinden aldıkları çok başarılı sonuçlar etkili olmuştur.

Sağlık hizmetlerinde serbest pazar ekonomisi uygulandığında hekimlerin aşırı ölçüde ihtisaslaşmaya kayması, büyük kentlerde toplanması kaçınılmaz bir olgudur. Yeter sayıda hekim olan ülkelerde bu etkinin farkına varılmayabilir. Ancak liberal düzen, hekim sayısı yeterince az gelişmiş ülkelerde, her alanda olduğu gibi güçsüze ezer.

Sözü ülkemize getirirsek, Türkiye'de sağlık düzeni liberal düzendir. Sigorta, sağlık hizmeti pazarını genişleteceğine göre, bu kanun hekimlere her yerde, bu arada büyük kentlerde de, daha geniş iş sahaları açacaktır. Bu durumda hekim daha rahat yaşama, çocuğunu daha iyi okulda okutma gibi nedenler ile büyük kentleri tercih edecektir. Şimdi Doğu il-

lerine hekim bulunmaz iken, sigorta uygulamasına geçildiği takdirde Orta Anadolu ve hatta Batı Anadolu'nun küçük ve az gelişmiş il ve ilçelerinde de hekim bulmak bir mesele olacaktır.

Kıscası, sağlık hizmetlerini "sigortacılık" ile yürütmeye kalkmak, hele bunu ilericilik olarak göstermeye kalkmak, kapitalist düzenin günümüzdeki işleyişine bile geçemeyen yöneticilerin işidir.

İLAH TEKELLERİNİN BASKILARI

1960'tan sonra bir sıçrama yaparak hızla tekelleşen ilaç sanayii, hükümetlerden, kendisine daha geniş pazar yaratılmasını istemeye başlamıştır. 1960-70 döneminde uygulamaya konulan "sosyalizasyon" bu açıdan ilaç tekellerine pek zıt düşmemiştir. Ne var ki özellikle kırsal kesimin ilaç için alm gücü çok sınırlıdır. Sosyal Sigortalar Kurumunun veya Emekli Sandığı'nın ilaca ödediği meblağlar büyük şehirlerde büyük yekunlara ulaşmaktadır. Bu nedendir ki ilaç tekelleri, 12 Mart sonrası hükümetlerini, kendi pazarlarını genişletecek olan "sigortacılığa" geçilmesi için zorlamaya başlamıştır.

Yerli ilaç sanayinde hızla artan taleşleşme ve iç pazar olanaklarının genişletilmesi için, genel sağlık sigortasını gibi bir kanun gerekmektedir. Bugün ülkemizde toplam ilaç üretiminin yüzde 29'u, toplam cirosu 100 milyon TL. üzerindeki 3 firmaya, yine toplam üretimin yüzde 15'i toplam cirosu 60-100

"AKGÜNLER" DEN 1976'YA

SOSYAL DEMOKRASİ İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ YIL İKTİDARA GELMEYİ DÜŞÜNÜYOR. NE VAR KI. TOPLUMA SÖYLEDİKLERİ, VAAD ETTİKLERİ "GERİ" OLMAKTAN ÖTEYİ GEÇEMİYOR. CHP, MİLLİYETÇİ CEPHENİN SAĞLIK HİZMETLERİNE GETİRMEK İSTEDİĞİ "SIGORTACILIGA" KARŞI OLDUĞUNU SÖYLÜYOR. AMA KENDİSİ DE BUNUN ÖTESİNDE BİR SLOGAN KULLANAMIYOR. "AKGÜNLERE" BROŞÜRÜNDE "PROGRAMA" GELİNCEYE DEĞİN, İLAH SANAYİNİN DEVLET ELİYLE KURULMASI SLOGANINDAN BİLE VAZGEÇMEK ZORUNDA KALDI.

AKGÜNLERE (1973)

- İlaç sanayii devlet veya sosyal güvenlik kurumları eliyle kurulacaktır. Yerli ilaç hammaddesi üretimine ağırlık verilecektir. Bu gibi tedbirlerle ilacın büyük ölçüde ucuzlatılması sağlanacaktır.
- Sağlık hizmetlerinin maliyetini ve niteliğini etkileyen sağlık araçları ve gereçleri sanayii, gene öncelikle devlet ve sosyal güvenlik kurumları eliyle geliştirilecektir. Yurt içinde yapılmayanların da öncelikle sosyal güvenlik kurumlarıncı ithali sağlanacaktır.
- Ülkemizde meslek hastalıkları ve iş kazaları yüzünden ölümler, hastalanma ve sakatlanma oranları çok yüksektir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıyla Çalışma Bakanlığının, sosyal güvenlik kurumlarının ve sendikaların işbirliğiyle, bir işyerleri sağlığı ve güvenliği seferberliği açılacaktır. Bir yandan bu alanda eğitim programları düzenlenir, yeterli iş güvenliği tedbirleri alınırken, bir yandan da, ihmalleri görülen işletmelere ve yönetici veya teknik personele uygulanacak müeyyideler ağırlaştırılacaktır.

PROGRAM (1976)

- Sağlıkla ilgili sanayi dallarında, ilaç yapımının dağıtımının ve kullanımının denetlenmesinde Devlet etkinliği arttırılacaktır.
- Sağlık hizmetleriyle ilgili araç ve gereç sanayinin kamu kuruluşları ve toplumsal sigorta kurumları önüliğünde yeterli düzeyde çıkarılması sağlanacaktır.
- Kamu kuruluşları, özellikle toplumsal sigorta kurumları eliyle, ilaç hammaddesi sanayii, dışa bağımlılık oranı düşük yerli ilaç sanayii geliştirilecektir.
- İşyeri güvenliği ve çalışma koşullarının sağlık gereklerine uygunluğu etkin yaptırımlara bağlanacaktır. İşyerlerinde bu konuda eğitim zorunlu olacaktır.

lyon TL. arasında olan 3 fırına, yüzde 41'i ise ciro su 30-60 milyon TL. olan 13 fırına aittir. Yani Türkiye'de toplam ilaç üretiminin yüzde 85'ini, toplam yıllık ciro su 30 milyon TL. üzerinde olan 19 fırına üretmektedir. Geriye kalanlar ki toplam fırına sayısının yüzde 80'idirler- üretimin yüzde 15'lik kısmını üreten laboratuvarlar halindedirler.

Türkiye'de 1966 yılında 748 milyon TL. olan ilaç tüketimi, 1970 yılında 1 milyar 419 milyon TL. ye, 1973 yılında ise 2 milyar 830 milyon TL. ye erişmiştir.

SİGORTACILIĞI DESTEKLEYENLER

Genel Sağlık Sigortası Kanunu bu hızlı artışa daha büyük bir ivme kazandıracak, bir nevi ambalaj merkezi durumundaki yerli ve yabancı ilaç fabrikaların ulusal kaynaklarımızın daha büyük bir kısmını ele geçirebileceklerdir.

Sağlık hizmetlerinde sigortacılığı destekleyen bir diğer kesim, serbest çalışan eczanelerdir. Son yıllarda kârlarını yetersiz bulan bu kesim zaten huzursuzdur. Oluşması beklenen tüketim artışı dolayısıyla eczanelerin kâr paylarının artması beklenmektedir.

Doktorların bir kısmının bu kanunu hararetle desteklediği gözden kaçmamaktadır. Bu kesim büyük kentleri örgütlü bir şekilde eline almış olan ve tıp mesleğini adeta kâr getiren bir sanayi haline dönüştürmüş olan, ne kadar çok hasta ve hastalık varsa, o kadar çok kâr edecek olan kesimdir.

MC hükümetinin "Genel Sağlık Sigortası" nı getirmeye çalışmasını bu yönlere anlamak mümkündür. Anlaşılması güç olan CHP'nin tutumudur. CHP meclislerdeki tasarıya karşı olduğunu söylemektedir. Ne var ki, kendisi iktidara gelirse daha değişik bir uygulamaya geçmeyecektir. Yeni program tasarısı "sigortacılığın" erdemlerine ait paragraflarla doludur.

GERİLEYEN CHP VE SAĞLIK HİZMETLERİ

Aslında CHP'nin "Akgünlere" broşüründen "Program" a gelinceye kadar geçirdiği aşamalar ve bu süre içindeki değişiklikler, konuya biraz olsun açıklık getirebilecek gibidir. Yeni programın "sağlık" bölümü, "Akgünlere" broşürünün aynı bölümü ile karşılaştırılarak okunursa, yeni programın sanki "Sayın Nejat Eczacıbaşı'nın redaksiyonundan geçtikten sonra baskıya verildiği izlenimi uyandırmaktadır.

Sosyal demokrasi, iktidara tek başına geldiği zaman kısa sürede kitlelere iktidamı benimsebilecek bir sağlık hizmetini bile planlayamamaktadır. CHP'nin yönetici kademelerinde çok sayıda "muayene sahibi hekim" bulunmasının ötesinde, büyük burjuvazinin kulağına kar suyu kaçırınmak için "ilaç sanayinin devletleştirilmesi" sloganından bile vazgeçmektedir.

Sosyal demokrasi her konuda olduğu gibi "sağlık hizmetleri" konusunda da kitlelere söyleyecek bir söz bulamamaktadır. Yine her konuda olduğu gibi, sağlık hizmetleri konusunda da "işin doğrusunu ortaya koymak" sosyalistlere düşmektedir. Ankara ve İzmir Tabip Odalarındaki hekimler iki yıldır "insan sağlığından ticari kazanç sağlayıcı tüm işlemlerin kaldırılmasını" ve "sağlık hizmetlerinin tümüyle devletleştirilmesini" sloganlaştırarak çalışma yapmaktadırlar.

Bu sloganın nedeniyle kendi kitle tabanları olan hekimler arasında soyutlanmak yerine her geçen gün daha fazla yandaşlar kazanmaktadırlar. Bu Tabip Odalarının yaygın hekimler arasında ilgiyle izlenmektedir.

SOSYALİST HAREKETİN ÖNERİLERİ

Kısacası sosyalist hareketin sağlık konusunda kitlelere açıklayabileceği kavramlar şunlar olabilir:

1. Tüm sağlık hizmetleri, koruyucu ve tedavi edici hekimlik çalışmalarıyla, ilaç sanayii ile, eczaneleriyle devletleştirilmelidir.

2. Toplum sağlık düzeyini yükseltebilecek en önemli çalışma koruyucu hekimlik çalışmalarıdır. Tedavi edici hekimlik çalışmaları bu çalışmaların arkasından gelir. Amaç hasta kişileri yeniden sağlığına kavuşturulmaktan öte, sağlam kişiyi hasta olmadan sağlık örgütü ile sürekli sınıhtan tutmaya çalışmak olmalıdır.

3. Sağlık hizmeti yalnızca hekimlerce değil, sağlık örgütünde çalışan çeşitli elemanlarca verilebilir bir hizmettir. Bir ekip hizmetidir. Hemşire, ebe, sağlık memuru gibi elemanların karşılıklı ve uyumlu yardımlaşmalarının bir sonucudur. Sosyalist ülkeler sağlık hizmetlerindeki büyük başarılarını hekimlerden çok daha fazla, bu seviyedeki sağlık elemanlarına ve düzenli örgütlerine borçludurlar.

Sosyalist hareket, sağlık hizmetleri konusunda sosyal demokrasinin içine düştüğü kararsız durumu bilmektedir. İktidarda olduğunda, kişilerin sağlık hizmetlerini karşılayabilecek yegane görüşü temsil ettiği emekçi katlarına kanıtlayacaktır. Kitleler, kendilerini çok yakından ilgilendiren sağlık konusundaki eile tutulur, somut önerileri ortaya koyacak siyasi görüşün ne olduğunu öğreneceklerdir.

MC'NİN "GENEL SAĞLIK SİGORTASI" VE TÜRKİYE GERÇEKLERİ

MC hükümetinin getirmek istediği Genel Sağlık Sigortası tasarısına göre herkes, istediği zaman ve istediği sayıda hekime başvuracaktır. Bu konuda herhangi bir sınırlama söz konusu değildir. Örneğin başı ağrıyan bir kişi isterse 10 hekime ya da daha çoğuna gidebilecek ve aklının estiği, kendisinin doğru bulduğu herhangi bir reçeteyi yaztırabilecek, sigorta da bunların karşılığını ödeyecektir.

Kişinin sağlığını "özürcü" sağlaması gibi bir sloganın altında nelerin yattığına, ne derecede uygulanabilirlik şansına sahip olduğuna karar vermek için, Doç. Dr. Nevzat Eren'in bu konudaki yazdıklarına bir göz atmak yararlı olacaktır sanırız.

1. Sosyal Sigortalar Kurumunda her 800 kişiye bir hekim düşmekte, buna rağmen hekimler muayene isteğini karşılayamamaktadırlar. Oysa ülkemizde her 2000 kişiye bir hekim düşmektedir. Ayrıntıya girecek olursak, nüfusu 10.000'den az yerleşim merkezlerinde 23.000 kişiye bir hekim düşerken, 100.000'den fazla olan yerlerde ise 600 kişiye bir hekim düşmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumu, üyelerinden yüzde 10 dolaylarında prim almakta, bu yüksek prime rağmen hastaya hekimini seçme hakkını vermemektedir.

2. Sosyal Sigortalar Kurumunda her kişi yılda ortalama 5,2 kez hekime başvurmaktadır. Bu kurumun yılda kişi başına ortalama masrafı 448 TL'dir.

3. Kanun tasarısı ülkemizde yaşayan 40 milyon kişiye gereksiz yere hekim hizmetinden yararlanma hakkı verdiğine göre, bu rakamı 40 milyon ile çarptığımızda, sigortanın uygulanabilmesi için gerekli parayı bulabiliriz. 448 x 40 milyon = 17 milyar 920 milyon gibi astronomik bir rakam elde edilecektir. Bu sayı ülkemizde, toplanan tüm vergilerin 1/5 i kadardır.

Bir kişinin yılda ortalama 448 TL. masrafı olacağı ve sigorta priminin yüzde 4 olarak önerildiği gözönüne alınırsa, bir kişinin yıllık gelirinin yüzde 4'ünün 448 TL. olması için, yıllık gelirinin 11.200 TL. olması gerektiği ortaya çıkar. Oysa ülkemizde kişi başına yıllık gelirin bunun yarısı kadar olduğu bilinmektedir.

Bu öneri herkese hekim, ilaç, tetkik ve hastane masraflarını, doğum ve ölüm giderlerini ödemeyi amaçlamaktadır. Öneride hak olarak verilen diğer noktaları bir kenara bırakarak, yukarıda belirtilen durumlarda bir yılda, ülke çapında yapılacak harcamaların ne olabileceğine bir göz atalım.

1. Ülkemizde her yıl 1,5 milyon doğum olmaktadır. Doğum başına 500 TL. vereceğini varsayarsak, bir yılda 1,5 milyon x 500 TL. = 750 milyon TL. ödenmesi gerekecektir.

2. Ülkemizde yılda ölüm sayısı 680 bindir. Gene iyimser bir rakamla ölüm başına 500 TL. verildiğini varsayarsak 680 bin x 500 TL. = 340 milyon TL. ölüm yardımı yapılması gerekir.

3. Herkesin yılda 3 kere hekime gideceği varsayıldığında göre yılda 120 milyon kişinin masrafların karşılanması gerekecektir. Bu masrafı da sayıları en küçük tutmak koşulu ile hesaplayalım.

Muayene ücreti olarak hekime 40 TL. verile, 120 milyon x 40 = 4 milyar 800 milyon TL. eder. Hasta başına 40 TL. tetkik yapıldığını varsayarsak, bir diğer 4 milyar 800 milyon liranın da tetkikler için harcanması gerekecektir.

Her hastaya 50 TL. (ortalama) ilaç parası ödeneceğini düşünelim, 120 milyon x 50 TL. = 6 milyar TL. ilaç parası ödeneceği gerekecektir. 120 milyon hastanın en az yüzde 3'ünün hastaneye yatırılması gerekecektir ki, bu 3,6 milyon kişi demektir. İstatistiklere göre ortalama yatış günü 10 gündür. Günde hastane masrafını 100 TL. sayarsak (ki olanaksızdır ve çok daha fazladır), 3,6 x 10 x 100 = 3,6 milyar buluruz.

Yukarıda verilen harcamanın tutarına bir göz atarsak 20 milyar 290 milyon TL. yı bulduğunu görürüz. Prim yüzde 4 olarak alınacağına göre, bu parayı ödeyebilecek kişilerin yıllık gelirlerinin 507 milyar 250 milyon TL. olması gerekecektir. Oysa ülkemizde gayri safi milli hasıla 237 milyar 550 milyon TL.'sıdır!

TEKNİK-İŞ DİSK

"Spor-Toto işçileri birlik ve dayanışmalarını sürdürüyor!"

Bu satırlar, "DISK üyesi" Teknik-İş sendikasının yayın organında kullanılan bir başlık. Başlığın altındaki yazıda birlik ve dayanışmanın işverence bozulmaya çalışılması hikâye ediliyor. Yazı şöyle başlıyor:

"Sırtını MC iktidarna dayamış işvereni ve işverenin çömezleri sendikalara karşı aylardır en ufak yığınlaşma kapılmadan amansız mücadele veren Spor-Toto işçileri birlik ve dayanışmalarını sürdürüyorlar..."

Yazının devamında söylenen işverenin yüzde 10 ücret zammı verdiği, işçilerin bunu kabul etmeyeceği, uzlaştırma kurul kararının ise birinci yıl yüzde 15, ikinci yıl yüzde 30 olduğu ve bu kararın işçilerin oyuna sunulacağı, yani son sözü Spor-Toto işçilerinin söyleyeceği...

Teknik-İş sendikası yayın organının tam bir sayfaya, olduğu gibi Spor-Toto işçilerinin mücadelesine ayrılmış. Bir yerinde de şöyle söyleniyor:

"Toto işvereni hasılat 100 milyonu geçerse yüzde 10 zam veririm derken, gazetelere verdiği demetçe, hasılat 80 milyonu geçemez demiş. Sonra işçilerin kararlılığını görünce 1977 yılından itibaren yüzde 10 zam veririm demiş!.."

Bu teklifin "gülmüş" olduğu bildiriliyor. Teknik-İş'in yayın organında. Bu yayın organı, "DISK'in Sesi" dergisi ile birlikte dağıtılıyor.

Bu arada işverenin devreye soktuğu san Eğitim-İş sendikasımdan da söz ediliyor. Bu sendikamın girişimleri sonucu, beş ay gibi bir geçimden de meydana geldiği söyleniyor!

BUNLAR İYİ HOŞ DA!...

Teknik-İş'in yayın organında yazılara katılmamak mümkün değil. Hele hele, grev kararının alınmış olduğu ve grevle başlamanın "gün meselesi" olduğu bilinince...

Bütün bunlar iyi hoş da, 27 Ocak 1977 günü Toto işvereni ile Teknik-İş yöneticileri arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi hükümlerine bakınca şaşılma bir tablo ile karşılaşılıyor. Tablo en hafif deyimle "satış" tablosu.

Kendi dergilerinde işveren teklifine "buram buram işveren kokuyor" diyen Teknik-İş yöneticileri, dergilerinin mürekkebi kurumadan, kokuya kendi kokularını da katıyorlar.

Teknik-İş yöneticilerini, işçi sınıfının şaşmaz yarısına çarptırmadan önce kendi hükümlerine çarptırman gerek.

Kendi dergilerinde, işverence dağıtılan bir bildiriden söz eden Teknik-İş yöneticileri bakın neler söylüyorlar:

"Spor-Toto Personeli diye imzalanmış, bildiriler Spor-Toto işçisi arkadaşların ev adreslerine tek tek postalanıyor.

AKSI YÖNDEKİ MAHKEME KARARLARINA RAĞMEN, SOSYAL-İŞ'İN DİSK ÜYELİĞİ, BELİRLİ ÇEVRELERCE KABUL EDİLMEK İSTENMİYOR. SOSYAL-İŞ'E KARŞI KARALAMA VE ÇARPITMA KAMPANYASI SÜRÜYOR. SOSYAL-İŞ'İN "KESİLMESİNDE" ALTERNATİF OLARAK KULLANILAN TEKNİK-İŞ SENDİKASI DİSK ADINI KULLANARAK, İŞÇİLERİN DİSK'E DUYDUKLARI GÜVENİ SARSACAK NE VARSA YAPIYOR. BU SENDİKANIN SON OLARAK SPOR TOTO'DA İMZALADIĞI SÖZLEŞME, DEĞİL DİSK'İN, SAPSARI PATRON SENDİKALARININ BİLE İMZALAMAYA YANAŞACAKI CINSTEN DEĞİL.

Uslubu ile içeriği ile buram buram işveren kokan bu bildiriler işvereni aklı sıra işçiyi, sendikası Teknik-İş'ten ayrırmayı yolunu buldum sanıyor. Bildiride işverenin % 10 zammı kayıtsız kabul edeceği, her türlü hakkın... sendikası işçilere de tanınacağı bildiriliyor!"

Bunu yazan ve söyleyenler Teknik-İş yöneticileri. 27 Ocak günü Spor-Toto işvereni ile masaya oturup toplu sözleşmenin şu hükümünün altına imza atanlar da Teknik-İş yöneticileri!

"İşveren veya vekili bu sözleşme kapsamında bulunan işçilerin 1.3.1977 tarihi itibarıyla ulaştıkları fiili aylık ücretlerine bu tarihten itibaren uygulanacak üzere % 10 tutarında zam yapmayı kabul eder..."

SATIŞ AKTİ!...

Kendi iskemlelerine tekme atan Teknik-İş yöneticileri "buram buram işveren kokan" teklife imza atarlarken sözleşmeden çok satma mealesi imzaladıklarını teşkil ediyorlar.

Adına "sözleşme" denen anlaşmanın diğer hükümleri de şöyle:

— Grev kararı kaldırılıyor...
— Uzlaştırma kurulunca kabul edilmiş bir takım maddelerin yerine eski sözleşmenin maddeleri kabul ediliyor. (Uzlaştırma kuruluna giden maddeler, uyumsuzluk maddeleridir, yani sendikamın işverence kabul edilmeyen istekleridir).

— Birinci yıl için ücret zammı yoktur.

— İkinci yıl için ücret zammı ise şart bağlı yüzde 10'luk ücret zammı vardır. Şart şu: Haftalık hasılatın 2 milyonu geçmesi!..

Bu hüküm ilk bakışta diğerleri gibi net görünmüyor ama biraz çarpı bölü işlemi yapılınc, altında yatan bir başka "satış" hükmü daha açığa çıkıyor.

"Buram buram işveren kokan" yüzde 10 ücret zammının bile bu hükümle olanaksız hale geldiği, biraz şaşırtıcı ama Teknik-İş yöneticilerinin dergilerinde yazılan anlaşılıyor.

HACI'NIN HAÇI!...

İlk önce sözleşmedeki bir kamufleji çözmek gerek.

Haftalık 2 milyon hasılat ne demektir? Bu yılda 104 milyon lira demektir.

Şimdi Teknik-İş dergisindeki yazıya dönelim. Ne diyorlar Teknik-İş yöneticileri:

"Toto işvereni toplu sözleşme masasında (Hasılat 100 milyonu geçerse %10 zam veririm) derken, gazetelere verdiği demetlerde (Hasılat 80 milyonu geçemez) diyor. Böylece hiç zam yapmayacağını açıklamış olmaktadır..."

Teknik-İş yöneticileri doğru söylüyorlar!

Toplu İş Sözleşmesinin "Ücret Zammı" bölümünde ayneş şu hüküm yer alıyor:

"Ancak bu uygulama Eylül 1976 ile Mart 1977 tarihleri arasındaki dönemde ortalama haftalık hasılatın 2 milyon TL'nin altına düşmesi halinde söz konusu olmayacaktır..."

Böylece sözleşmenin ücret zammına ilişkin ilk fıkrasında yer alan yüzde 10 tutarındaki zam uygulamaya giriyorum...

Çünkü Eylül 1976'dan bu yana haftalık hasılat değil 2 milyon lirayı, nadiren 1 milyon lirayı aştı...

Spor-Toto işvereni ile Teknik-İş yöneticileri arasında bağtlanan satış muameseli işte bu.

DİSK ADINA DİSK DÜŞMANLIĞI!

Böylesine satışa "pes" demek mümkün. Ama Teknik-İş yöneticileri, DİSK'in bütünlüğünü, "tabanın söz ve karar sahibi olduğu"na ilişkin ilkeyi çiğnerken başka türlü bağırıyorlar; "Yaşasın Spor-Toto İşçilerinin Birliği, Yaşasın Teknik-İş, Yaşasın DİSK" diyorlar...

Sendikalarının, DİSK ilkelerini çiğneyerek kendilerini sattığını anlayan Spor-Toto işçilerinin tepkisi büyük oldu. Ama ne yazık ki, şimdilik iş isten geçmiştir. Çünkü Teknik-İş yöneticileri çatır çatır "sözleşme" denen belgeyi imzaladılar. "Sözleşme"nin imzalanmasıyla...

la da grev uygulamasına girişmek yasal açıdan olanaksızlaşıyordu.

Teknik-İş yöneticileri bağışlanamaz. "San sendika, korsan sendika" diye suçladıkları Eğitim-İş sendikası bile böyle sözleşme imzalamıyor. Eğitim-İş sendikasının Karamürsel satış mağazasında korsan tavrıyla imzaladığı sözleşmede bile aylık ücret artışı 150.— TL.

TEKNİK-İŞ NASIL BİR SENDİKA

Teknik-İş, 1975 yılında DİSK'e katılmış, büro-banka işkolunda kurulu bir sendika. Aynı işkolunda DİSK üyesi iki sendika daha var. Birisi Sosyal-İş diğeri de Bank-Sen. Sosyal-İş'in ne olduğu, ne olmadığı yaygın biçimde bilinmiyor. Bank-Sen ise, Yapı Kredi Bankası masraflarını kurduğu bir sendika. İsmi Yapı-Sen iken, geçtiğimiz yıl yapılan genel kurulda hem ismini değiştirdi hem de DİSK'e katıldı.

DİSK ilkeleri ve anayasasına göre bu üç sendikamın birleşmesi gerekiyor. Ama birleştirme için hiç bir çalışmanın olmadığı biliniyor. Aksine bunun tam tersi bir görünüm var. Görünüm şöyle:

DİSK üst yönetiminin milyonlar vererek satın aldığı "Politika" gazetesi de hem her gün işçilerin Teknik-İş ve Bank-Sen'e "akın akın" üye oldukları haberi yayımlıyor. "Akın akın" üye olanlar, işçi-memur ayırımı diye bilinen olayın sonucu işçi sayılıyor. Geçtiğimiz hafta bu haberleri, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in bir beyanatı siledi. Türkler'in beyanatı, uyarı. Uyan da söylenecek. Yani Bankalarda çalışanların DİSK bünyesinde örgütlenmesi ile ilgili değişik sendikaların "DİSK sendikası" diye örgütlenme yapmak istedikleri ve bu nedenle tereddütle karşılandığı öğrenilmiştir. Bankalarda çalışan kardeşlerimizin DİSK içinde örgütlenmesi Bank-Sen tarafından yapılmaktadır. Bunun dışındaki aldatmacalara itibar edilmemelidir."

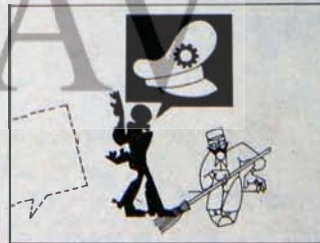
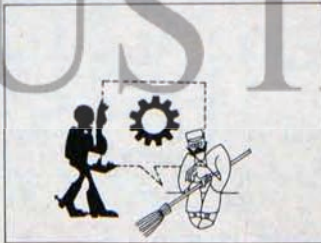
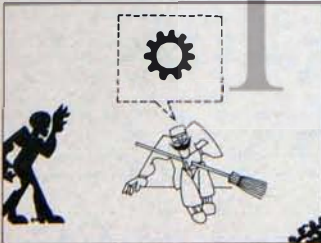
"DİSK Sendikası" diye örgütlenme yapmak isteyen kastedilen Sosyal-İş. Ama açıkça söylenemiyor. Açıkça söylenemeyiş Sosyal-İş'in hukuken ve fiilen DİSK üyesi olduğundan. Böyle bir uyarıya gerek duyulmasının nedeni ise, Sosyal-İş'in bankalarda 1974 yılından beri ilişkide bulunması. İlişkide bulunulan bankalarda çalışanlar memur sayılıyorlar. Sosyal-İş bunları işçi sayılması için 1974 yılından beri mücadele yürütüyor. Yani Bankalarda çalışanlarla sıcak ilişkileri var. Sıcak ilişkide olunan bu insanlar bugün işçi sayılıyorlar. Sosyal-İş'te örgütlenerek sürdürmek istiyorlar. Bu istemin kırılması, değiştirilmesi ve Bank-Sen'e kanalizasyon edilmesi gerekiyor. Bütün çabaları rağmen bu mümkün ol-

ÇARK...

TÜSTAY

KURGU: İLHAN AKALIN

ÇİZGİ: NEZİH DANYAL

ADINA NELER YAPIYOR ?

mayınca, DİSK Genel Başkanı "uyan" yayınıyor.

Bir başka yayın organında, 16 günlük "DİSK'in Sekisi" büro kesiminde çalışanların Teknik-İş'de, bankalarda çalışanların Bank-Sen'de örgütlenmesi gerektiği yazılıyor.

Bir başka yayın organı Teknik-İş'in gazetesinde "Kardeş sendikalarla etele" başlığı ile "DİSK'in bankaları ayrı, büro eğitim-ticarethaneleleri ayrı, örgütlenme düşüncesini Teknik ve Bank-Sen tarafın-

dan hayata geçirdiği" haberi var.

Haberlerin doğruluk derecesini yayınlara ve Türklere "uyan"na bakmakla anlamak mümkün!..

SONUÇ: "ANATÖZÖK"Ü ÇİĞNEME

DİSK üst yönetimi Sosyal-İş'i kövüleme ve yıkmaya çabalıyor. Sürdürdüğü şey, yanlış değil, hata. Yapılan hata ile DİSK anatazözüne iki maddeyi açıkça çığneniyor. Çığnenen maddelerden birisi, aynı işkolundaki sendikalar birleşme ile ilgili. Diğeri ise buna bağlı ama daha önemli ve DİSK ilkelinden birisi.

Bilindiği gibi, işçilerin sendikal örgütlenmesinde, işkolu diye bilinen yasal bir kural var. İşçiler her istedikleri sendikaya üye olamıyorlar. Burjuvazi, güçlü sendikaların var olmasını önlemek ve örgütsel planda işçileri bölmek için işkollarını çok sayıda tutuyor. Bugün 34 işkolu var. Böyle olmasına rağmen, 1963 den bu yana verilen mücadeleler sonucu, uygulamada bir-kaç işkolunda birden faaliyet göstermek mümkün. Yani birbirleriyle ilgili işkollarında çalışanlar aynı sendikaya üye olabiliyorlar bugün. Örneğin petrol ve kimya işkolları ayrı iki işkolu. Genel kurala göre bu iki işkolunda aynı sendikaların faaliyette bulunması gerekiyor. Mücadele ile elde edilen uygulamaya göre ise, petrol ve kimya işkollarında çalışanlar tek sendikaya üye olabiliyorlar. Böylece 34 işkolu uygulamada daha az sayıya inmiş oluyor. Petrol ve Kimya işkolunda DİSK üyesi Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası var.

Benzer durum banka ve büro işkolları için de geçerli. Bu iki işkolunun ayrı iki işkolu olmasına rağmen, her iki işkolunda çalışanlarda tek sendikada toplanabilmektedirler. Sosyal-İş, Teknik-İş ve Bank-Sen bu işkollarında kurulu DİSK üyesi üç sendika.

DİSK'in işkolları konusunda doğru ilkesi, anatazözüne 66 ncı maddesine geçirmiştir. Bu maddenin hayata geçirilmesi ise DİSK yöneticilerinin kaçınmayacakları, savsaklayamayacakları bir görevdir.

DİSK bu konuda 16 işkolu belirlemiş ve bunun hayata geçirilmesi için çaba harcayacağını her genel kurulunda ayrıca karar olarak belirlemektedir.

İşte bugün çığnenen bu ilkedir. DİSK üst yönetimi banka ve büro işkollarında tek sendikadan var olmasını değil, iki ayrı sendikadan var olmasını savunmaktadır. Bu savunmayı DİSK karar diye basına yansıtmakta ve "büro işkolunda sendikamız Teknik-İş, banka işkolunda sendikamız Bank-Sen'dir" diyebilmektedir.

Garip mi, anlamlı mı, hesaplı mı?

DİSK ÜST YÖNETİMİ ELİNDEKİ DİSK İMAJİ

DİSK yayın organlarında işçilerin Teknik-İş ve Bank-Sen'de örgütlenmesini salıkıyor. Ayrıca Genel-İş ve DİSK bölge temsilcileri eliyle örgütlenmeyi sağlamaya çalışıyor. Bütün bu çabalar yeterli olmuyor. Bir anlamda DİSK üst yönetiminin sözlerine işçiler inanmıyor. İnanmalarını gerektiren yığınla örnek var. En sonuncusu Teknik-İş'in Spor-Toto'da imzaladığı sözleşme. Bu düzeydeki sözleşmeleri artık işverenin işyerlerinde kurduğunu san ve korsan şebekeler bile yapmıyorlar.

DİSK üyeliği lafla olacak şey değil, DİSK ilkelere hayata geçirmekle ilgili. DİSK üst yönetimi bu ilkelere sadec-

lafını ediyor, hayata geçirmeye gelince yok. DİSK üst yönetiminin beslemeye çalıştığı bir takım sendikaların yöneticileri de aynı durumda. İkelere hiçe sayıyorlar, çığneniyorlar.

Son örneğimizde Teknik-İş yöneticileri için yapılması gereken, DİSK üst yönetiminin meseleye el koymasındır. Ancak, bugünkü yöneticilerden bunu beklemek mümkün değil. Bu duruma gelince, DİSK üst yönetimi de en az Teknik-İş yöneticileri kadar sorumlu.

Halde bugün için yapılması gereken basını belirlemesidir. DİSK üst yönetimine ve bu yönetimin beslediklerine karşı safının belirlenmesi.

VARAN 1-Spor-Toto Personel diye imzalanmış, bildiriler Spor-Toto İşçisi arkadaşların ev adreslerine tek tek postalanıyor. Usulü ile, İçeriği ile buram buram işveren kokan bu bildiriler işveren aklı sıra işçiyi sendikası Teknik - İş'ten ayırmanın yolunu buldum sanıyor. Bildiride işverenin % 10 zammı kayıtsız kabul edeceği, her türlü hakların... Sendikası işçilere de tanınacağı bildiriliyor. Yani ösülenmek istenen işçilerin işleri ile sendikası olmadan daha kolay anlaşılır.

Toto işvereni toplu sözleşme masasında «Hesabat 100 milyonu geçerse % 10 zam veririm derken, gazetelere verdiği demeçlerde «Hesabat 80 milyonu geçemez diyar. Böylece hic zam yapmayacağını açıklamış olmaktadır. Ancak son günlerde işçilerin kararlılığını göyerek «Hesabat şartı olmadan fakat 1977 den başlamış kaydıyla % 10 zam veririm gibi gülmeye özenirleri delaylı yollardan duyurmuş oluyor. Bu öneriyi yapmak üzere işçilere yapıldığı toplantıda, işçilerin karşısında sorulara cevap veremeyişini anlayan işveren, toplantıyı alelacele terketmek zorunda kalmıştır. Uyuşmazlık tutanağında yer alan diğer konularda işveren işçi düşmanı tavırını ortaya koyuyor; Örneğin işveren, işçi temsilcilerinin sayısı konusunda yasal düzenlemeyi bile reddediyor. Kıdem tazminatlarını şimdiki çok düşük durumdaki (ki yarıda tanınanın yarısı kadardır) da geriye götürmeye çalışıyor. Bu örnekler çoğaltılabilir

TEKNİK-İŞ BÖYLE DİYORDU...

KIRKKALE'DE BİR DİRENİŞ VE ÇIKARILACAK DERSLER

Kırkkale'de 1976'nın son günlerinde başlayan Ocak ayının ilk haftası boyunca süren direniş ve sonucu, işçi sınıfı hareketi için önemli dersleri içinde taşıyan bir olay olmuştur.

31 Aralık günü işçiler, KİT'lerde memurlara verilen ikramiyelerin kendilerine de verilmesi için direnişe geçtiler. Direniş, Kırkkale'de silah fabrikasında başlayıp diğer fabrikalara yayılarak sürmüştü. Direnişin en büyük eksiği, kendiliğinden bir hareket olmasının yanı sıra, zaman içinde belirli bir örgütlülüğe de kavuşamamasıydı.

Kırkkale'de işçi hareketinin köklü bir deneyimi olmaması, işçiler uzun süreli burjuvazinin kontrolünde gerici ve faşist sendikalar tarafından yönetilmişlerdi. Geçen dönemde işçiler bir adım atmış ama bu adım sonucunda Kırkkale'ye devrimci bir sendika değil, Yeni Metal isminde bir uzlaşmacı sendika girmişti.

Direnış başladığında, Türk-Metal, hemen san sendikacılığın doğal icabı olan görevlerini yerine getirmeye koyuldu. İşçilerin direnişini bırakıp işlerinin başına dönmeleri için çalışıyorlardı. Buna karşılık, CHP'lilerin yönetimde olduğu Yeni-Metal sendikası başlangıçta çekimser de olsa direniş destekler bir tavır almıştı. Zaten direnişin son günlerine doğru, direniş kırına işlemine resmen katılıyordu.

Bu tür sendikaların çabaları, işçi hareketinin yolunukemede burjuvazinin ve kurumlarının bizzat gösterdikleri çabalar kadar büyük bir önem taşı-

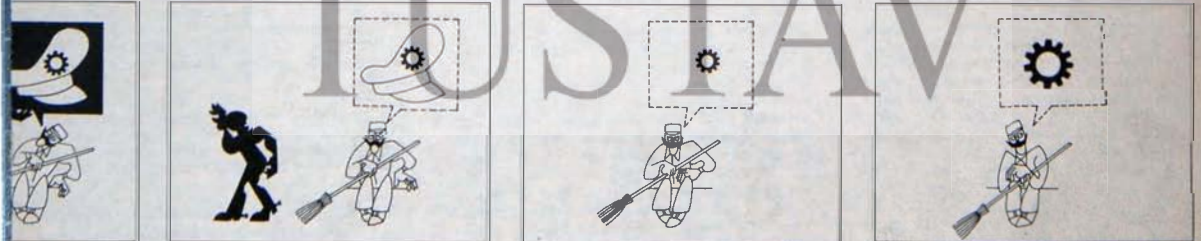
yordu. Sendikaların direnişin son günü fabrikaları tek tek dolaşarak, "hükümetle anlaşılacakları, ikramiyeleri alacakları ama buna karşılık direnişin en kısa zamanda son verilmesini" istiyorlardı. Bu girişimlere karşılık örneğin silah fabrikasında işçiler önce "sendikalar ve sendikacılara güvenmediklerini, paralarını tamamı verildiği takdirde işbaşı yapacaklarını, sendikacıları da tanımadıklarını" söyleyip direniş sürdürdüler.

İşçilerin büyük bir bölümü, ikramiyelerin verileceği, direnişte geçen sürenin de maaşlardan kesilmeyeceği inancı içindeydiler.

Aynı 31'inde işçilere, hiç bir resmi değeri olmayan, teksir kağıdına yazılı "avans alma kağıdı" dağıtıldı. Bu kağıdı dolduran işçilere, grevde geçen sürenin ücretlerinden ve verilmeyen ikramiye miktarından avans verilecekti. İşçiler de bu aldıkları avans, pazar mesaisi yapar diyeceklerdi.

Fabrikalarda çalışan işçilerin büyük çoğunluğu kendilerine dağıtılan bu kağıtları imzalamayacaklarını söylediler. Bunun üzerine maaş bordroları iptal edildi. İşçiler bu kağıtları imzalamadıkları takdirde maaşlarının eksik verileceği söylendi.

Bu tehditler karşısında iki üç gün sonra işçilerin tümü kağıtları imzalıyorlardı. Sonucu sağlam bir protokole bağlanmayan ve kendi içinde örgütsüz bir direnişin problemleri, san sendikaların ve hükümet işbirliği ile böyle "hallediliyordu"

(Devam edecek)

"BARIŞ VE DEMOKRASİ KAMPINDA BULUŞALIM,,

Yürüyüş Avrupa temsilcisi Raşit Kaya, Belçika Komünist Partisi Politik Büro üyesi, Ulusal Sekreter, Uluslararası İlişkiler Bölümü sorumlularından ALBERT DE KONINCK ile görüşti. Albert De Koninck, yaşamının çok büyük bir kısmını, çok genç yaşta katıldığı Dünya ve Belçika işçi sınıfı mücadelesinde geçirmiş bir işçi militan. İşçi bir ailenin çocuğu. "Onun zamanında da daha Komünist Partisi kurulmamıştı, fakat babam da devrimci mücadelede ön saflarda yer alan bir işçi idi" diyor, babası için DE KONINCK. Kendisi 1932 yılında Komünist Partisine üye olmuştur. İspanya iç savaşında faşizme karşı Brigade Internationale içinde silahlı mücadelede yer aldıktan sonra, Belçika'ya döndüğünde de, nazilere karşı direniş hareketinde Partizan grup komutanı olarak savaşmıştır. Savaşın bitiminde Parti Merkez Komitesine, 1950 yılında Politik Büro üyeliğine ve daha sonra Parti Ulusal Sekreterliğine seçilen DE KONINCK, Belçika'nın sömürgelerinin tasviye süreci boyunca sömürgecilğe karşı Partisinin mücadelesini yönetmiştir. Daha sonra Partinin örgütlenme sorumluluğunu yüklenen A. DE KONINCK, halen BKP Uluslararası Politika Seksiyonunun yöneticiliğini yapmaktadır. Bu sıfatla Partisini başta 1969 Dünya Komünist ve İşçi Partileri toplantısı olmak üzere birçok uluslararası toplantıda temsil etmiştir. B.K.Partisi Başkanı Louis Van Geyt ile de tanışan YÜRÜYÜŞ temsilcisinin sorularına Albert de Koninck'in yanıtlarını aşağıda sunuyoruz.

☆ Belçika'daki politik güçlerden ve Belçika Komünist Partisi'nin toplumdaki yerinden söz eder misiniz?

* Komünist Partisi'nden başka ülkemizde önemli politik güç olarak, başta iki büyük parti; Sosyalist Parti ile Sosyal-Hristiyan Partisi ve bugün adı değişmiş olan Liberal Parti sayılabilir. Bunlardan başka, yerel nitelikli birkaç parti daha vardır.

BKP'nin işçi sınıfı ve emekçiler içinde etkinliği, bir olgudur. Özellikle büyük işyerleri ve sendikal harekette bu durum göze çarpar. BKP'nin kitleler önünde saygınlığı, herşeyden önce savaş yıllarında Nazi işgaline karşı direniş hareketinde kazanılmıştır. Bu öyle bir kazanımdır ki, bugün partimizin saygınlığını hiçbir çaba ortemez. Nitekim BKP, tarihinin hiçbir döneminde toplumdan tecrit edilmemiş, edilememiştir. Partimiz, Sosyalist Partisi'nin sol kesiminin bu partiden kopmasıyla 1921 yılında kurulmuştur. II. Dünya Savaşı yıllarında, BKP dışında bütün partiler kendi kendilerini fesh ettiler. Biz varlığımızı illegalite sürdürdük. Partimiz Nazi'lere karşı direniş hareketinin başını çekti. Direniş katılanların yalnızca bizler olduğumuzu söylemek istemiyoruz. Ancak en önemli direniş hareketlerini komünistler yönetmişlerdir. Belçika'da kurulan direniş örgütlerinin büyük bir kısmı bizim girişim ve çabalarımızla gerçekleştirilmiştir.

☆ BKP, bütün ilerici güçlerin birliğinden söz etmekte. Partinin amaç olarak saptadığı bu politika, ortak bir hükümet programı etrafında sol güçlerin birliğini mi öngörmektedir?

* Bu sorun Belçika'da Fransa'dakinden farklı düşünülmektedir. Fransa'da "Sol Birlik" temel olarak FKP ve SP'sini içermektedir. Biz Belçika'da bir "İlerici Cephesi"nden söz ediyoruz. Ülkemizde Hristiyan hareket içerisinde bir sol kanat, ilerici kanat bulunmaktadır. Bizler, bütün ilerici unsurlarını yer alacağı bir cephe kurulumunu istiyoruz. Bu cephe içerisinde, Komünist Partisi yanında Sosyalist Parti, Hristiyan Demokratların ilerici kesimi ve nihayet, hiçbir partiye bağlı olmayan diğer ilerici unsurlar yer alacaklardır. Girişimlerimiz bu yönde sürdürüyoruz. Ülkemizin bugünkü durumuna alternatif olabilecek ıkerikte bir program oluşturmaya çalışıyoruz. Ülkemizde derin bir ekonomik bunalım söz konusu. İşsizlik oranı % 10'u buldu. Durum emekçi sınıflar için dayanılmaz bir hal aldı. Kapitalizm, büyük tekkellerin hizmetindeki hükümet, bunalım yükünü emekçilerin sırtına yüklemeye çalışıyor.

Böyle bir durumda ilerici cepheyi oluşturmak gerçek bir zorluktur. Ancak, amacın salt bir cephe

KPB

KOMMUNISTISCHE PARTIJ VAN BELGIE
STALINGRODLAAN 18.20
1000 BRUSSEL
TEL. 02/512 90 15

oluşturmak olmadığı da bilinmelidir. Amacımız bugünkünden farklı, başka bir politika uygulamaktır. Cephe tek bir örgüt içinde birleşmek değil, cepheyi oluşturan örgütlerin otonomileri ve nitelikleri sürdürülerek belirli bir programa anlaşmalar, birleşmelerdir. Şu anda partimiz çalışmalarını bu yönde geliştireyor.

☆ BKP'nin bu yönde girişimlerinin olumlu sonuçlarından söz etmek mümkün mü? Özellikle sosyalist partisi yöneticilerinden bazıları, ilerici bir cephe fikrine sahip çıkmakla birlikte, Komünistlerin dışarıda bırakıldığı bir Sosyalist-Hristiyan işbirliğinden söz ediyorlar.

* Bakınız, herşeyden önce Belçika'da Hristiyanların katılmadığı bir "İlerici Cephesi" olmaz. Bu cepheyi ilerici Hristiyanlar mutlaka katılmalıdır. Ancak, Komünistlerin yer almadığı bir "İlerici Cephe"de olmaz. Komünistleri dışarıda bırakacak bir ilerici cephesinden söz eden saçtı unsurların varlığı çok doğal. Ancak şu kadarnı söyleyeyim ki, bugün gelişmekte olan eğilim, bu eğilim değildir. Sağ unsurların, çeşitli biçimlerde demagojik yaklaşımlarla kendilerine taban sağlamak istemeleri çok doğaldır. Esasen, ilerici güçlerin ilkel birliği, egemen, gerici unsurların taban bulamaması için önemli bir koşuldur.

İlerici bir cephe fikri o kadar yaygınlaşmıştır ki, herkes bundan söz ediyor, kendisini ilerici göstermek istiyor. Bu noktada bir "cephe" oluşturduğundan bile söz edebiliriz.

Biraz önce, Komünistlerin toplumda hiçbir zaman tecrit olmadıklarını söylemiştim. İlerici cephe yönünde değerlendirilmesi gereken birçok nokta vardır. Bizim dışımızdaki ilerici güçlerin Sosyalist ülkelerle olan ilişkileri yapıcı bir unsurdur. Sosyalist Partisinin Sovyetler Birliği dahil, Sosyalist ülkelerle gerek devlet, gerekse partiler düzeyinde ilişkileri vardır. Bizler bunu çok olumlu olarak değerlendiriyoruz. İlericilerin birliği için birçok alanda epey yol alındı. Bugün birçok alanda özellikle barış için mücadele alanında epey yol alındı. Barış için mücadele eden örgütlerde Komünistler, Sosyalist Partililer, Hristiyan Demokratlar bir arada bulunuyorlar.

Çok önemli bir başka nokta da, işyerlerinde işçiler arasında, tabanda bir uyum, anlaşma söz konusu. Bir çeşit sendikal ortak cephe oluşuyor. Hristiyan ve Sosyalist-Komünist sendikalar bu cepheye yer alıyor. Birçok sektörde bu cephe gerçekleşti. İki büyük sendika birlikte çalışmakta. Henüz politik planda Fransa'da olduğu gibi, belirlenmiş perspektiflere dayanan bir büyük programa sahip sendikal bir cepheden söz edemeyiz. Daha bu aşamaya ulaşamadık. Sanıyorum ki, bu, Belçika'nın özel koşullarına uygun bir içerikle biçimlenecektir.

☆ İşçi sınıfının sendikal hareketinin sizin girişimlerinde önemli yeri olduğu anlaşılıyor. Bu hareketin boyutları ve Komünistlerin yeri konusunda söz eder misiniz?

* Batı Avrupa Kapitalist ülkelerinde en yüksek sendikalaşma oranı Belçika'dadır. Bugün gerek FGBT, gerekse, Hristiyan sendikada örgütlü işçilerin oranı toplam sayının % 80'nini aşmaktadır. Sendikalar elbette partilerden bağımsızdır. Komünistler çeşitli sektörlerde birçok sendikada, bu sendikalardan niteliklerine tam bir saygı anlayışıyla, sorumlu yerlerde görev yapmaktalar. Bir yandan bizzat sendika örgütü içinde yönetici görevlerde olduğu gibi, işyerlerinde de sendikal sorumluluklarını vardır.

Sendikal planda, partimiz genel olarak FGTB'nin hak ve talepleri programını desteklemekte. Eğer ortak bir sendikal cephe oluşturulabilmişse, Komünistler her iki sendikamızın programının gerçekleştirilmesi için çalışırlar.

☆ Komünistlerin Belçika'da Sendikal harekette önemli bir yeri olduğunu söylediniz. Sanıyorum, geçmişte, Komünistleri sendikal yönetimlerinden uzaklaştırmak için girişimler olmuştur. Bunları anlatır mısınız?

* 2. Dünya savaşı takip eden yıllarda, Amerika-lılar, Atlantik Paktnı oluşturular, soğuk savaş başlatıldılar. Bu ortamda yalnız Belçika'da değil, başka il-

kelerde de, örneğin Fransa'da da, sendikal harekette Komünistlere karşı bölünmeler sağlamaya çalıştılar. Soğuk savaş, bir yönüyle, komünistleri işçi hareketlerinde sahip oldukları mevzilerden söküp, atmak adına başlatılmış provokasyonlardı. Belirli ölçülerde başarıya ulaştılar. Bu cyunu tezahür eden nesil bugün artık sendikal hareketin dışında kalmıştır. Bugün yeni bir nesil söz konusudur. Ayrıca işçiler, emekçiler ve sorumlu sendikacılar durumu kavramışlardır. Bugün, komünistlerin sendikalarla, sendikal hareketler ters düşmek şöyle dursun, genellikle en iyi sendikacılar oldukları anlaşılmıştır. Onlarla birlikte çalışmanın olanakları ve gerekli olduğu görülmüştür.

* *Bu durumun, geçmişte sosyal demokrat sosyalist partilerinin ve onların işbirliği yapan üst düzeydeki sendika yöneticilerinin uyguladıkları politikadan doğan sonuçta Belçika'da işçilerin sınıfının, tüm emekçilerin mücadelesinin büyük zarar gördüğü söylenebilir mi?*

* Evet, evet. Bu durum elbette işçi sınıfının mücadelesine çok zarar vermiştir. Sanırım onlar çok büyük bir sorumluluk taşımaktadırlar bu konuda. Ancak işçi sınıfının gerçek temsilcileri sendikalardan sökülmüştür. Ayrıca, bugünkü yönetim bu durumdan sorumlu olmadığımız vurgulamak gerekir. İşçi sınıfı hareketi bu sorumlulukları çoktan dışarda bırakmıştır.

* *FKP'nin Proletarya Diktatörlüğü kavramını tüziğünden çıkarmasıyla güncellenen bu konuda partinin görüşleri nelerdir?*

* Biz de bu sorunu çok daha önceleri bir çözüme ulaştırmıştık. Proletarya Diktatörlüğü deyimi daha 1950'lerin ilk yarısında Kongre kararıyla parti tüzüğünden çıkarılmıştır.

Bizler, sosyalizme, sosyalist bir topluma, ülkemizdeki bütün ilerici güçlerle birlikte gitme yanlısıyız.

Belçika'da Proletarya bir azınlığı değil, büyük bir çoğunluğu temsil etmektedir. Bunun bir sonucu olarak, önümüzdeki sorun, demokrasi kurallarının uygulanmasıdır. Belçika gibi gelişmiş bir ülke koşullarında bu bilimsel, gerçekçi bir yaklaşımdır.

Konu hakkında bir bilgi sahibi olmak için, Belçika'daki sosyal sınıfların da incelemek gerekir. Öncelikle ülkemizde tarım kesiminde çalışanların oranının 4,2 olduğunu söylemek isterim. Sanırım bu oran derginin okurlarını hayretten bırakacaktır. Genellikle küçük tüccarlar olan orta sınıflara dahil tabakaların oranı ise % 30'a yaklaşır. Geri kalan büyük çoğunluk ise ücretli emekçilerdir. Bu oranlar, uygun, tutarlı, bilimsel bir politika saptanmasını gerektirir.

Son olarak şunu da söyleyeyim. Tüziük değişikliği gerçekleştirilen Kongre, uzun süre işgal altında kalan ülkemizde diktatörlük deyiminin, sınıfsal, bilimsel içeriği göz önüne alınmadan, hemen genel olarak diktatörlükü anımsattığını da tesbit etmişiz.

* *Belçika'nın bugünkü gelişim düzeyi ve sınıfsal konumu göz önüne alınarak saptanan yeni tip iktidarın nitelikleri neler olacaktır?*

* Her şeyden önce bu demokratik bir iktidar olacaktır.

* *Böyle bir demokratik bir iktidarda işçi sınıfının yönetsel rolü söz konusudur mu?*

* Mutlaka, bu söylediklerimiz, işçi sınıfının yönetsel rolünü hiçbir zaman dışarda bırakmaz.

* *Ulaşmak istediğiniz "demokratik iktidar" için emekçi hitlelere güvendiğini demokratik kurallara uyma çağrısını söylüyorsunuz. Ancak, halkın büyük çoğunluğunun bu yolla oluşan kararına egemen sınıflar saygı gösterirler mi?*

* Her şeyden önce kesinlikle biliyoruz ki, gerici egemen unsurlar kendi rızalarıyla egemenliklerinden vazgeçmeyecekler, iktidarlarını terketmeyeceklerdir. Ancak, sosyalizme giden demokratik yol, hiçbir za man sınıf mücadelesini reddetmez. Sınıf mücadelesi devam edecektir. Bu toplulum objektif bir olgudur. Sınıflar oldukça sınıf mücadelesi olacaktır. Sosyalizme demokratik geçişte de sınıf mücadelesidir söz konusu olan. Sorun bir güçler dengesi sorunudur. Söylenmesi gereken diğer ilerici güçlerle birlikte sosyalizm için iktidara gelecektir, bu iktidar onlarla paylaşmanın gereğini de dikkate almak zorunludur. Durumun nasıl gelişeceği konusunda simdiden bir tahminde bulunmak doğru olmaz. Bunu pratikte göreceğiz.

* *"Demokratik İktidar" karşısında tutucu güçler egemenliklerini sürdürmek, ya da tekrar kazanmak*

için zora basururlarsa, söz konusu bu demokratik iktidar, devletin sınıfsal temelleri gereği sahip olduğu cebir unsuruna başvuracaktır mıdır?

* Doğal olarak, yasal olmayan hertürlü hareket karşısında, demokratik iktidarımızda kendisini tüm olanaklarla savunacaktır. Mücadelemiz, demokratik kuralların, demokrasinin uygulanması sorunu olacaktır.

* *İlerici güçlerin Birliği ile kurulacak "Demokratik İktidar" sınıfsal temelleri gereği söylüyorsunuz. Bunu açıklatabilir misiniz? İşçi sınıfı öncü rolünü nasıl yerine getirecek?*

* Demokratik iktidarımız, sosyalizme ulaşacak çünkü başka bir yol yoktur. Belçika gibi gelişmiş ülkelerde Tekelci Devlet Kapitalizmi, sosyalizmin geçişi basamağı (anti-chambre)dir. Geri dönüş olanaksızdır. Sosyalizme ulaşılacaktır. Bu bir objektif yasadır. Maddeten bu bir giriş basamağıdır. Toplumsal bilinç ve mücadele konusuna gelince; bu başka bir düzey. Bunun sonucu ancak pratikte belirlenecektir. Bu mücadeleden yürütücüsü ve yönlendiricisi partimizdir. Sosyalizm emekçi kitlelerin istemlerine karşı gerçekleştirilemez. Böyle bir durumda sosyalizm kurulamaz.

Bu noktayı biraz daha açmak isterdim. Belçika'da işçi mücadelesi tarihinin baktığımızda şunu görürüz; ekonomik somut bir soruna başlanılan mücadeleler, kısa zamanda büyük politik mücadelelere dönüşülebilmektedir. İşçi sınıfımızın geçmişi bu politik mücadelelerin örnekleriyle doludur. Daha 1950 yılında, işgalden kurtulmuş birkaç yıl sonra Kral Leopold'un ülkeye geri dönüşüne karşı, bu kral işçilerle işbirliği yaptığından büyük bir genel grevle karşı konulmuştur. Askerlik hizmetinin uzatılmasına karşı da genel grev ile direnilmiştir. 1960 yılında bir kanun taslağına iki ay süren bir genel grevle karşı çıkmıştır. Bütün bu grevler politiktir, politik mücadeledir. Söz konusu olan nicel durumun nitel duruma dönüştürülmesidir.

* *Proletarya Enternasyonalizmi ve sosyalist enternasyonalizm konularında ne düşünürsünüz?*

* Bizler enternasyonalistiz. Bunu geçmişte defalarca ispatladık. Gelecekte de her an bunu göstermeye devam edeceğiz. Sosyalist Kamp'tan yanayız. Bu konuda kimsenin kuşkusu olmasın. Özgürlük ve bağımsızlık için mücadele eden her halkın yanındayız. Nerede emekçilerin mücadelesi varsa, biz o mücadelede yanlarındayız. Bugün enternasyonalist anlayışımızı ifade etmede proletarya enternasyonalizmi sözcüğü dar bir ifade biçimi olmaktadır. Proletarya dışında enternasyonalist olan başka sosyal tabakalarda söz konusudur. Ayrıca gelişmekte olan ülkeler, kurtuluş mücadelesinde yeni başyana olmuş, ya da bu yönde mücadele eden ülkeler, halklar söz konusudur. Bu halklarla olan dayanışmamızı, proletarya enternasyonalizminin özü gereği daha geniş bir ifade biçimine kavuşturmak zorundayız.

* *Günümüzde bir "Eurocommunisme" kavramından söz ediliyor. Enternasyonalizm anlayışınız ışığında bu konuda partinizin görüşleri!*

* Bu terim burjuvazi tarafından icat edildi. Böyle bir şey yoktur, olmaz. Komünizm, sosyalizm bilimsel ve evrensel konsepsiyonlardır. Uygulama biçimi, her ülkenin koşullarına göre farklılık gösterecektir şüphesiz, ancak özüde birdir hepsi. Avrupa için, Asya için, Latin-Amerika için vb. ayrı ayrı bir sosyalizm yoktur. Bu uluslararası işçi sınıfı hareketinde bölünmeler arayan burjuvazinin bir çabasından başka şey olamaz.

* *Nato ve Avrupa Ekonomik Topluluğu konularında görüşlerinizi anlatır mısınız?*

* Bizler tüm askeri blokların ortadan kalkmasından yanayız. Ancak unutulmamalıdır; Varşova Paketi, Nato'dan sonra kurulmuştur. Bu tarihi bir olgudur. Nato'nun "Batı"yı savunmak için kurulduğuna hâlâ inanılır var. Biz her zaman Nato'ya karşı mücadele ettik. Nato, bir savaş ve "içten gelecek saldırılara karşı" koymak kılıfı altında bir baskı ve müdahale aracı olarak kurulmuştur.

Günümüzde, silahsızlanma sorunu tartışılmakta. Bizim Nato karşısında tavırımız açık ve gerçekçi bir tavrıdır. Bugün mevcut iki blok arasında denge olduğu kabul edildiğine göre, bizler tek tarafı adedilebilecek önlemler önermek istemiyoruz. Mevcut denginin bozulmasını talep etmiyoruz. Ancak madem bir denge söz konusu, bu dengenin silahsızlanma yolu ile daha düşük seviyelerde korunabileceğini ortaya koyu-

yoruz. Böylece yaratılacak ortamda daha ileri hedeflere ulaşılacağına askeri blokların ortadan kaldırılacağına inanıyoruz. Bu arada kimsin silahsızlanmaya karşı olduğunu da halka anlatıyoruz.

Avrupa Ekonomik Topluluğu konusuna gelince, bu konuda da tavırımız hiçbir zaman salklamadık. AET'nin kuruluşu dünya pazarlarının gelişimine uygun düşmektedir. Bu nesnel koşullar yanında, Ortak Pazarın Avrupa, hatta uluslararası tekelleri yarmaya bu durumu sömürmek isteyenlerce öngütüldüğünü de biliyoruz. Bu durumu her zaman açığa vurduk. Ancak gerçeklerin görmemezlikte edemeyiz. Ortak Pazar bir olgudur. Diğer demokratik güçlerle birlikte, Ortak Pazarı büyük tekelci sermayenin egemenliğinden kurtarmak, AET'nin kurumlarının demokratikleştirilmesi yönünde mücadele yürütüyoruz. Diğer yandan, çalışanların Avrupa sınıfı oluşturmak içinde büyük çaba harcamaktayız. İlk olarak Avrupa'daki emekçilerin sendikal örgütlerinin bir uyuma ulaşmasını diliyoruz. Eğer bu gerçekleştirilirse, Ortak Pazar bugünkünden başka bir içerik kazanacaktır.

* *Barış içinde bir arada yaşama, yumuşama ve sınıf mücadelesi arasındaki ilişki konusunda görüşlerinizi?*

* Bunlar arasında farklı iki şeydir. Barış içinde bir arada yaşama ve yumuşama yalnızca devletlerarası ilişkiler için söz konusudur. Sınıf mücadelesi ise toplumun bir verisidir. Sınıflı toplumlar oldukça, sınıf mücadelesi olacaktır. Sosyalist ülkelerde, kapitalist ülkelerin arasındaki ilişkilerin, savaşta varma ve bu kapitalist dünyaya empoze edilmiş, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini kolaylaştıran bir durumdur.

* *Bilindiği gibi, Belçika'da çok sayıda yabancı işçi çalışmakta. Bu konuda partinizin yaklaşımı nedir?*

* Önce, Belçika'nın 2. dünya savaşına sonrasında ekonomik gelişmesinin bir ölçüde bu göçmen işçilerin emekleri sonucu olduğunu belirtmek gerekir. Bu işçiler emekleriyle Batı Avrupa ülkelerinin refahlarına büyük katkılarla bulunmuşlardır.

Bizler, yabancı işçilerin her şeyden önce Belçika'da ki sendikalarda, Belçikalı işçilerle birlikte örgütlenmelerini için bütün gücümüzü kullandık. Onların Belçikalı işçilerle aynı haklara sahip olmaları için mücadele ettik. Bunda büyük ölçüde başarılı olduğumuzu sanıyoruz. Ancak henüz tam anlamıyla bu hedefe ulaşmış değiliz.

Parti olarak, örgütlenme konusuna gelince; göçmen işçileri partimizde örgütlemiyoruz. Bu durum her şeyden önce göçmen işçilerin kendi güçlenmelerine açısından önem taşır. Yabancı işçiler ulusal niteliklerini göre kendileri örgütlenmektedirler. Esasen mücadelede katılan en iyi bu yolla gerçekleştirilir. Bugün Belçika'da İspanyol ve İtalyan Komünist Partilerinin güçlü seçkileri bulunmakta. Bu durumu herkes biliyor. Tabii ki, bu ayrı örgütlenmeler, sıkı ilişkilerin olmadığı anlamına gelmez. Ayrıca partimizin genel propaganda çalışmalarında bu göçmen işçilere yönelik özel bilgilendirme, çalışmalar da bulunmaktadır. Örneğin, partimizin günlük gazetesi Drapeau Rouge'da, düzenli bir şekilde İtalyanca, ya da İspanyolca yazılar yayınlanıyor.

* *Bazıları, yabancı işçiler çoğunlukla, örgütlenme ve mücadele geleceği düşük düzeyde ülkelerin geldiklerinden, yerli işçilerin mücadelelerinde olumsuz etkiler yaptıklarını ileri sürüyorlar. Siz bu görüşe katılırsanız mı?*

* Sanırım, bu tamamiyle yanlış bir görüş. Yabancı işçilerin büyük bir kısmının mücadele geleceği geri ülkelerden geldiği doğru olmakla birlikte, bu işçiler kısa zamanda mücadeleye katılabilmektedir. Bir grevi anımsadık. Belçika'da madden işçilerinin grevini. Burada yabancı işçiler, özellikle Türkiye'li işçiler, mücadelede derhal katıldıkları gibi, sonuna kadar kararlı bir şekilde bu mücadelenin içinde kalmışlardır. Yabancı işçilerde pratikte çalışma hayatında kısa zamanda bilinçlenmektedirler. Yabancı işçilerin varlığı, Belçikalı işçileri rahatsız etmediği gibi tam tersine emekçiler arasındaki enternasyonal bağları güçlendirmektedir.

Sizin sorularınızı cevaplandırdım. Şimdide benim "YÜRÜYÜŞ" dergisinde dileğim, Türkiye işçi sınıfı ve tüm demokratik güçlerine kendilerini dayanışma ve selamlarımızı iletmesidir. Dileğimizi, yürüttüğümüz demokratik mücadeleyi güçlendirmenizdir. Her birimizin ülkelerimizde yürüttüğümüz bu mücadeleden başyana ulaşacağına, büyük demokrasi ve Barış kampında buluşacağımıza inanıyoruz.

ÇEŞİTLİ
ÜLKELERDE

HINDISTAN'DA GERİCİ TEHLİKE BÜYÜYOR

Hindistan'da gerici tehlikenin ulaştığı boyutlar, geçen hafta, Gıda ve Tarım Bakanı Şahçivan Ram'la birlikte altı etkili Kongre Partisi üyesinin partiden istifaları ve yeni bir parti kurma girişimleriyle ortaya çıktı. Geçtiğimiz haftalarda, gerici güçlerin ve partilerin Mart ayında yapılacak ilân edilen seçimlerde ortak cephe kurma çalışmalarına ön plana çıkan anti-demokratik saldırılar, böylece yeni bir niteliğe büründü.

Kongre Partisi'ndeki son aylardaki gelişmeler Indra Gandhi yönetimini gerici güçlere yeni ödünler vermeye zorluyor. Indra Gandhi'nin geçen Kasım ayında Mart seçimlerinin ertelenmesi yönündeki önerisi, 350 kongre partisi milletvekilinden 150'sinin tepkisiyle karşılaşmıştı. Aralık ayında ise I. Gandhi'nin oğlu Sanjay Gandhi, Bombay ve Orissa'da partinin sol kanadına karşı giriştiği hareketten başıyla çıkarak parti içindeki durumunu güçlendirmişti. Anne ve oğul Gandhi'lerin komünistlere karşı sürdürdükleri ortak saldırılar, parti içindeki sağ lideri durumundaki Sanjay'ın etkinliğini daha da artırdı. Indra Gandhi'nin seçimlerin Mart ayında normal olarak yapılması kararını alması, partisindeki bu gelişmeler önemli bir etken oldu.

Gıda ve Tarım Bakanı Şahçivan Ram ve yandaşlarının partiden istifası ve diğer gerici partilerle birlikte seçimlere katılma kararını açıklaması, seçimler sırasında Kongre Partisi'nin ilerici kanadına karşı genel bir saldırının planlandığını ortaya koydu. Gittikçe ağırlaşacağı belli olan ekonomik zorluklar karşısında I. Gandhi yönetiminin gerici güçlere teslim olmasını amaçlayan bir saldırılar, Kongre Partisinin sağ kanadı tarafından da destekleniyor.

Gerici güçlerin bu saldırılar, Gandhi yönetiminin işçi sınıfına karşı aldığı olumsuz tutumdan da güç alıyor. Hızlı fiyat artışlarının nedenini işçilerin ücret taleplerine bağlamaya çalışan I. Gandhi yönetimi, 18 aydır sürdürülen grev yasasını ~~...~~ yanaşmıyor. Seçimlerin yapıldığı ~~...~~ rağmen olağanüstü duruma ~~...~~ alınmaması da, Gandhi yö-

netiminin grev yasasının sürdürmek istemesine bağlanıyor. İngiliz "Economist" dergisi, grev yasasının, olağanüstü durumu içerdikleri ancak yasaların pekiştirilmeyen tek önlem olduğunu hatırlatıyor. Olağanüstü durumu sürdürülmesi, I. Gandhi yönetimi tarafından Hindistan Komünist Partisi'ne karşı uygulanan baskı yöntemlerinin ağırlatırılması bir aracı olarak kullanılmak isteniyor.

Hindistan Komünist Partisi yetkililerinden Sadhan Mukherjee, L'Unita'da yayınlanan bir yazısında, olağanüstü durumun ilandan sonra gerçekleştirilen üretim artışına değiniyor. Mukherjee, bu dönemde hissedilen bir üretim artışının gerçekleştirildiğini, ancak bundan işçi sınıfının değil sadece bürokratların yararlanmasına olarak sağlandığını belirtiyor. Aynı şekilde, bu üretim artışından, Hindistan'a girmeğe çalışan uluslararası tekelin ciddi biçimde yararlandığına değiniliyor. Olağanüstü durumun ilandan sonra bir süre tereddüt geçiren sermaye çevrelerinin 1976 Mart ayından sonra fiyat artışlarını yeniden hızlandırdığı, belirtilerek, geçen Mart ayından bu yana fiyat endekslerinin 283'den 314,9'a ulaştığı hatırlatılıyor.

Bu fiyat düzeyi, olağanüstü durumun ilân edildiği zamanki düzeyin de üstünde.

"EKİM DEVRİMİ KAPITALİZMDEN SOSYALİZME GEÇİŞ ÇAĞINI BAŞLATTI"

Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü kutlama hazırlıkları sürdürülüyor. Bu yılın 7 Kasım'ında kutlanacak olan yıldönümü üzerine SBKP Merkez Komitesi bir mesaj yayınladı. 1 Şubat tarihli bütün Sovyet gazetelerinde yayınlanan mesajda Ekim Devrimi'nin 20. yüzyılın gelişimi üzerindeki etkileri üzerinde duruldu. "Ekim Devrimi'nin yeni bir çağı insanlığın kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını başlattığı" belirtildikten sonra, 60 yıl içinde Sovyetler Birliği'nin ekonomik ve toplumsal gelişimi özetlendi.

Sosyalist demokrasinin gelişimi üzerinde durulan mesajda şöyle dendi:

"Sovyet toplumunun gelişiminin bugünkü aşaması sosyalist demokrasinin sürekli olarak geliştirilmesiyle belirlenir. Politik, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamın en önemli sorunları işçi-

lerin, köylülerin ve aydınların geniş ölçüde ve doğrudan katılmalarıyla görümlerle çözümlenir. Sosyalist demokrasi, hak ve yükümlülüklerin, gerçek özgürlük ve yurttaş sorumluluğunun birliği, toplumsal ve kolektif çıkarlarla bireysel çıkarların uyumlu bileşimidir. Parti'nin Leninist iç ve dış politikasını desteklemesi, halk kitlelerinin gittikçe artan politik ve etkililikleri, Sovyet düzeninin demokratik niteliğinin en inandırıcı ifadesidir."

Yayınlanan mesajda daha sonra, sosyalist devrimin evrensel yasalarına değinildi. Konuyla ilgili olarak, dünya sosyalizminin tarihsel deneyiminin, sosyalist devrimin temel yasalarının ve ilk kez Ekim devrimi ile uygulanan yeni toplumu kurma çalışmalarını önemini gösterdiği, bu yasaların farklı ülkelerin somut

koşulları ve özelliklerinin hesaba katılarak kullanılmamasının zorunluluğunu doğruladığı belirtildi.

Mesajda daha sonra şöyle dendi: "Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler, meşru taleplerini gerçekleştirmeğe emperyalist sömürden kesin olarak kurtulmak, kendi yazgılarını belirleme hakkını elde etmek için verdikleri mücadeledede gelişmekte olan ülkeleri elden geldiğince destekliyorlar."

Uluslararası ortamdaki bu gelişmelere değinilen mesajda, "saldırgan emperyalist güçlerin her fırsatta yumsama sürecine elden olmayacağı çalıştıkları" belirtiliyor. Buna kesinlikle karşı çıkan sosyalist ülkelerin, yumsamamam süreci bir süreç dönüştürmesi için mücadele ettikleri söyleniyor.

ATEŞLE
OYNAMAYA
DEVAM
EDİYORLAR

PEKİN, SOVYETLER'E KARŞI BİR ANLAŞMA İÇİN JAPON YÖNETİCİLERİNİN NABZINI YOKLUDU

Pekin yönetimi, Sovyetler Birliği'ne karşı bir ittifak oluşturmak amacıyla Japonya nezdinde sürdürdüğü girişimleri yoğunlaştırdı. ÇKP Başkanı Hou Kuo-feng'in, Japonya'ya, iki ülke arasında resmen varlığını sürdüren saldırı durumuna son verecek bir dostluk ve barış anlaşmasının nasıl gerçekleştirilebileceği konusunda görüşlerini açıklama ve Asya'ya karşı "üçüncü devletlerin" yönetileceği saldırılara karşı ortak bir cephe oluşturma çağrısında bulunduğu bildirildi.

Pekin yönetiminin, bu açıklamayı, Çin-Japon Dostluk Derneği'nin daveti üzerine önceki hafta resmen Çin'i ziyaret eden Budist parti başkanı Yoşikatsu Takeiri'ye yaptığı açıkladı. Çin'de beş günlük bir gezide bulunan Takeiri, Hua Kuo-feng'le bir saat süren bir görüşme yapmıştı. Pekin'in Japonya'ya yönelttiği çağrısı haber veren Japon basın organları, Hua'nın, Takeiri'ye, Japonya hükümetinin bu konuda "kesin bir karar vermek zorunda olduğunu" bildirdiğini açıkladılar.

Pekin yönetiminin son girişimi, Asya kıtasındaki tüm gerici güçleri Sovyetler Birliği'ne karşı birleştirme çabalarını bir kez daha ortaya koydu. Pekin'in, Japonya'ya son çağrısını iletmek için Budist Komeito partisi liderinin Çin'e yaptığı geziyi bir vesile olarak seçmesi, Japonya'daki antikomünist güçleri harekete geçirme niyetini açığa vurdu.

Maocu Çin yönetimi, Sovyetler Birliği'ne karşı Japonya yönetimiyle işbirliği çabalarının uzun süredir sürdürüyordu. Sovyetler Birliği ile Japonya arasında Kuril adaları nedeniyle varolan anlaşmazlık, Çin yönetimi tarafından, iki ülke arasındaki ilişkileri gerginleştirmek için kullanılıyordu. Çin'in desteğinden güç alan Japon yönetimi, 1976 yılında, Sovyetler Birliği ile ilişkilerini belirsiz durumda tutma ve SSCB ile anlaşmazlık konularını sürdürme politikasını gözle görülür biçimde öne çıkarmıştı.

Bir Sovyet uçağının Japonya'ya inmesi, Japon yönetimi tarafından, Sovyetler Birliği ile ilişkilerin gerginleştirilmesinin bir aracı olarak kullanılmıştı.

ABD'nin Güneydoğu Asya'dan çekilmesinden sonra, Amerikan emperyalizminin burada boşalan yerini doldurmaya yönelik Japon dış politikasında, Sovyetler Birliği'ne karşı gerginlik politikasının izlenmesinden yana olan güçlerin ağırlığı hissedilir biçimde artmıştı. Japonya'da anti-komünizm ve anti-sovyetizm güçlendirilmesi, bir yandan iktidardaki Liberal parti'yi etkilerken, diğer yandan da Budist Komeito partisi içindeki sağ kanatın güçlenmesi için kullanıldı. Budist partinin son seçimlerden sayıca güçlenerek çıkması, ülkedeki antikomünist güçleri sevindiren bir gelişme oldu.

Pekin yönetiminin son girişimleri, Japonya'daki gelişmelerden yararlanmayı amaçlıyor. Pekin yönetimi, Japonya'daki gerici güçlerle ittifakını pekiştirerek, Japonya'da ekonomik bunalmalar ve skandallar durumu sarsılan iktidarı güçlendirmeye çalışıyor. Pekin yönetiminin bu çabaları, Asya'da emperyalizmin ve gericiliğin kaybedilen mevzilerinin güçlendirilmesine ve bir soğuk savaş ortamının yaratılmasına hizmet ediyor.

HAYAL PİLAVINA KARNI TOK BİR İNSAN

VEHBI POLAT

Liderinin: "Halkçı olmayan hükümet formülleri içerisinde kalarak yıpranmayacağız..." görüşüyle muhalefete geçen CHP o gün bu gündür umut dağıtıyor hep. MC hükümetinin hüsrana uğrayan çok sayıdaki işçi, öğretmen, memur biteviye bu umutlarla avutuluyor. Her gün artmakta olan hayat pahalılığı karşısında geçim sıkıntısı çeken geniş tabanlı yoksul halk kesimi ile görev ve kıdem indirimi yapılacak suretiyle sürgün edilen kamu hizmetlileri, insanca bir yaşama kavuşturulacağı ve de haklarını geri vereleceği umuduyla CHP iktidarını bekliyorlar. Yasa dışı uygulamalarının dolay MC yanlı yöneticilerden hesap sorulacak; böylece de tüm haksızlıklar giderilecek!...

SINIF KAVGASI GERÇEĞİ

Doğrudur; faşist baskılara boyun eğmeyen ve MC'nin çağ dışı görüşlerini uymayan, sınıfının bilincindeki işçiler, öğretmenler, memurlar ve de tüm aydın bürokratlar kıyıma uğramıştır. Fakat bu, MC iktidarda olduğu için mi böyle olmuştur? Ya da, işçi ve emekçi kitlelere uygulanan baskı yöntemlerinin ilki midir bu?.. Değil elbet. Büyük burjuvazi ve onun sermaye kesimiyle göbek bağı olan bir başka hükümet de gelse iktidara, biraz daha oksayıcı, biraz daha uyutucu, oyalayıcı, sinsî bir sindirme politikası uygulardı; ama sonunda ortaya çıkacak olan kayıplar ve yıpranmalar yine yoksul emekçi sınıfından ve o düzeydeki öğretmen, memur kesiminden yana belirlenecektir. Bu bir sınıf kavgasıdır; en yakın tarih olarak ikiyüz yıldan beri bu kavga değişik biçim ve görünüşlerle ardi-arkası kesilmeden sürüp gider...

Surası kesinlikle bilinmelidir ki, emekçi halk yığınlarına ve bu yığınlardan yana olan demokrasiye bağlı namuslu, yürekli aydın kesire yöneltilen a labidliğine keskinleşmiş şiddet hareketleri sınıf ayrıklıktan ileri gelmektedir. Bu nedenle "sınıflar arasındaki uyumsuzluğu gidermeyi" başlıca görev (!) sayan CHP'nin bol keseden dağıttığı umutlar boşundur. Bir kere CHP sınıflar arasında nasıl bir uyum sağlayacaktır? Önce bu konu üzerinde, kısaca durmak gerekir. Özellikle sanayi burjuvazisiyle açtıkları pazarlıklar yaparak bu kesimin desteğini kazanma uğraşı içerisinde olan CHP, sözüm ona, devrimci işçi kuruluşlarından yana olduğunu da yutturmak amacıyla, sermaye kesimiyle aynı pazarlık ve anlaşma içerisindeki DİSK üst yönetimiyle işçi sınıfı çıkarlarına ters düşen bir takım gizli hesaplar içerisinde. Bu nedenle CHP, "sınıflar arasında uyum sağlayacaktır" diyorsa eğer, bu uyum işçi sınıfından yana olmayacaktır, herhalde...

"BİRAKIN ŞU SOSYALİST SERSERİLERİ"

Çeşitli haksızlıklara uğramış olan binlerce işçi, öğretmen, memur çok çetin koşullar altında şimdi hep bu umutla direnip durmaktadır. "CHP iktidara gelecek, suçluların hesap soracak ve alnını hakları geri verecek!" İyî ama, CHP hangi kadrosuyla gerçekleştirecek bu umudu? Genel başkanları Ecevit'in açıkça ağırlığını koyarak bu dönemde oluşturduğu parti yönetim kadroları mı soracak bu hesabı? Hepsî ağı bu adamların, ya da buldukları yerin sömürü çarkını çevirmekte olan sermaye sahibi...

"Umutla yaşamak, umutsuzluğa düşmekten yeğdir" derler. Hiç kimsenin umutsuzluğa düşmesini istemem. Ama beslenen umudun, hiç değişme gerekleşmesi beklenen bir yapıpı olmalı. Aslında çoğumuz umutlanmıştık CHP'nin o halkçı çıkışına. İşçi ve emekçi sınıfların gerçek partisinin yeniden kurulmasına değin, bu halkçı girişimlerde yararlı olmaya bile çalışmışız oldu. Ama, zaman ilerleyip olaylar geliştikçe "kırk yıllık Yani'nin Kâni olamayacağı" rahatsızlık gördük. Kimbilir, ola ki yanılmıs oluruz.

Bu konudaki yargımı şimdilik yaşınamış iki animla kantlamak istiyorum.

• 1975 yılının Aralık ayında yanılmıyorsam. CHP'nin gözde milletvekillerinden birisiyle konuşurken: "İlimizden de onbir İlköğretim Müfettişi sürgün ettiler. Kimini ilkokul, kimini ortaokul öğretmenleri olarak savurdular sağa-sola" diye yakındım. Oralı bile olmadı. Hatta iyi bir haber almış gibi sağ eliyle

göğsünü yukarıdan aşağıya doğru sıvazladı ve uzunca bir "oooh" çekti. Rahatlanmış, ferahlanmıştı bu adam. "Ama, bu arkadaşlar size oy vermişlerdi" dediğimde de: "Bırak şu sosyalist serserileri. Lüzumu yok onların verdikleri oy'un bana..." diyerek kesip attı.

Şimdi bu milletvekili Genel Sekreter Yardımcısıdır. Ve bizim onbir İlköğretim Müfettişi arkadaşımız, haklarını geri vereleceği umuduyla CHP iktidarını beklemektedir!...

TAŞ OCAKLARINDA BİR İHTİYAR

• Özellikle toprağı ve belirli işi olmayan yurttaşlarımızdan bir bölümü yaz aylarında Devlet Demir Yolları'nın taşocaklarında çalışırlar. Bu çalışmalara ailenin tüm bireyleri katılır. Yediden yetmişe. Kadın-erkek, kimi eşek sırtında, kimi de kendi sırtlarındaki küfelerle taş taşırlar, sabahın köründe akşamın karalığına değin. Metreküp hesabıyla ne denli taş yığılabilseler o denli de ücret alırlar. Sırtı kamburlaşmış yaşlılar ve körpeçik çocuklar büküm bükümlüdürlər bu taş yığınları arasında.

Sivas'ın Yıldızeli ilçesinde de vardır bu taş ocaklarından. Bir gün gezmeye gittik, birkaç arkadaşla buraya. Çadırlardan birisinin önünde oturmakta olan 70-80 yaşlarında bir ihtiyarla karşılaştık. Selam verdik: buyur etti, yer gösterdi bize. Oturduk yanına. Gözleri görmüyordu adamın. Taş işinde çalışan aile bireylerinin aşını-ekmeğini hazırlıyormuş o yordamıyla. Sorduk soruşturduk, tatlı tatlı anlattı bize. Malatya köylüklerindenmişler. Bütün yaşamları bu çalışmalara bağlanmış. Başka bir iş sahaları, kazançları yokmuş...

Hem anlatıyor, hem de elindeki değneğin ucuyla önündeki toprağı dürtükliyor, eşeliyor.

"— Bu çile ne zaman biter, bilemem! Bizlerden iş geçti de, çocuklarımız kurtulsaydı bari..." dediğinde, arkadaşlardan birisi:

"— Özme canını Emmi, Sunun şurasında ne kaldı ki! Karaoğlan iş başına gelir gelmez bitecek bütün bu sıkıntılar. Hepimiz kurtulacağız, huzur içerisinde yaşayacağız o zaman..." şeklinde teselli etmek istedi adamı.

Vay sen misin bunu diyen!... Adam bir hiddetlendi, bir sertledi ve elindeki değneğin öyle bir yere çarptı ki, neye uğradığımızı anlayamadık.

"— Ulan oğlum, dedi. Karaoğlan iş başına gelirse ne olur? Ne değişir yani? Belki üç-beş kuruş zam yapar güneliklerimiz; başka ne yapar? Biter mi şu insanların taş yığınları arasındaki rezaleti?... Ne ev var, ne bark. Ne bir iş var, ne bir avuç toprak... Düzeni değiştirecekmiş, halk iktidarı kuracakmış Karaoğlan... Beylerle, beyzadelerle mi kuracak halk iktidarını?... Toprak ağası, fabrika patronuyla, demir ve kömür tüccarlarıyla mı kurtaracak bizi bu rezaletten?... Öyle bir şey söyleyin ki, yalan da olsa akla yakın olsun bir parça. Bre oğlum, temelde, kökte bir şey değiştikçik olacak mı Siz bana ondansız edin..."

Dilimiz tutuldu. Kuruyup kaldık öylece. "Halkın emmi" demekten gayri vol bulamadık. Oradan ayrılp uzaklaştığımızda suçlu insanlar durumundaydık...

ARTIK İNSANLAR ESKİ İNSANLAR DEĞİL

Bugün kiminle karşılaşsan, kiminle konuşsan hep aynı öğüt: "Amman dokunmayın. Amman söylemeyin. Amman bölüp parçalamayın... Su CHP bir iktidar olsun..." Sanki CHP iktidar olacağını da, olmasını diyen varmış gibi. Önce CHP hangi yanda olduğunu, parti yönetimin kademelerinde hangi görüşteki insanlarla örgütlendiğini araştırıp incelesin. Demokratik dövründeki yerini, ya da vaklaşımın ölesin biçin önce. "Halk İktidarı" kuracakmış, işçiden, emekçiden yana bir düzen getirecekmiş, Bir kere, son kerteye gelmiş bulunan sınıflar arasındaki çatışmalara sınıfsal açıdan bakmasını öğretilsin CHP. Çünkü, işçi ve emekçiler kendilerinden yana olumlu bir sonuç getireyecek olan çağdışı politik oylarına kanmıyorlar artık "Hayat pilavına karnı tok" bu insanları.

BELÇİKA'DA NAZİM'İ ANMA TOPLANTISI BAŞARILI GEÇTİ

Doğumunun 75. vildönümü dolayısıyla, Nazım Hikmet 20 Ocak gecesi Brüksel'de anıldı.

Nazım'ı anma toplantısında, Belçika'daki Türkiye'li işçilerin yanısıra, Belçikalılar da katıldı. Türkiye'li İşçiler Komitesi ile Türkiye'li İşçiler Kültür Merkezi'nin ortaklaşa olarak düzenlediği geceye çeşitli kuruluşların yanısıra, Belçika Sosyalist Partisi ve Belçika Komünist Partisi temsilcileri de katıldılar. Belçika Komünist Partisi adına Jean Debosche, Sosyalist FITB/ABVV Sendikası Bölge Sekreteri Rene Deschutter ve Doğan Özgüden, Türkiye'li diğer işçi ve aydınların yanısıra Nazım üzerine konuşmalar yaptılar.

Brüksel'in en büyük kültür merkezlerinden biri olan Maison des Huit Heures'de yapılan gece, Belçika başınında büyük ilgi gördü. Sosyalist Parti organı Le Peuple ile Komünist Parti yayın organı Le Drapeau Rouge, Nazım Hikmet Gecesi'ne sayfalarında geniş yer verdiler.

BKP ADINA VEAN DEBOSCHE KONUŞUYOR.

MÜCADELE ATALAY'IN ANISINI YAŞATACAK

27 OCAK 1971 TARİHİNDE, PLANLI BİR İŞYAL CINAYET SONUCUNDA ÖLDÜRÜLEN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ AMASYA İL BAŞKANI SERAFETTİN ATALAY, GEÇTİGİMİZ HAFTA TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ TARAFINDAN AMASYA'DA DÜZENLENEN BİR TOPLANTI İLE ANILDI. TOPLANTIYA KATILANLAR, ATALAY'IN PARTİLİ KİŞİLİĞİ VE ÇALIŞMA-SI ÜZERİNDE ÖNEMLER DURDULAR. ATALAY'I ANMA GÜNÜNDE YAPILAN KONUŞMALARIN BİR ÖZETİNİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ:

Toplantının açılış konuşmasını, TİP Amasya Merkez İlçe Başkanı Aynur Meletli yaptı. Meletli şöyle dedi:

"6 yıl önce bugün Türkiye İşçi Partisi Amasya İl Başkanı Şerafettin Atalay öldürüldü.

"Ama bu türden başka cinayetlere, yine 6 yıl önce TİP'in kapatılmasına rağmen, bugün sosyalist mücadelemiz devam etmektedir. Verilen şehitlere, düşkünlere, bütün baskı ve engellemelere karşın tüm dünyada ve Türkiye'de kavga sürüyor, sürecektir. Türkiye İşçi Partileri olarak yaptığımız bu anma toplantısı, mutlu ve aydınlık bir Türkiye için verdiğimiz mücadelenin her şartta sürdüğünün bir kantıdır.

"Bütün dünyada olduğu gibi işçi ve emekçi sınıfların örgütlü mücadelesi geliştikçe, geniş halk yığınları her fedakar, en bilinçli öne unsurlardır. İşçi, sosyalist mücadeleden alıkoymak için işten atar, sürer, hapseder ve öldürür. Bunlar oldu, ama ölenlerin yerini daha bilinçli, kararlı kişiler aldı. Bugün daha güçlü, daha örgütlü, daha çoğuz ve Şerafettin Atalay'ı anıyoruz."

"Önce yalanlar, iftiralar ve oyunlarla Partililer ile emekçi sınıflar arasında duvar örmeye çalışırlar. Bunu, baskı, kıyım ve cinayetlerle abası yuritülür. Burjuvazi, acmazı büyüdüğü, gerçekleri saklayamaz duruma geldikçe daha da azgınlaşır, saldırganlaşır. En büyük hedefleri savaşın en ön saflarında düşüşen, işçi sınıfının en fedakar, en bilinçli öne unsurlardır. Onları, sosyalist mücadeleden alıkoymak için işten atar, sürer, hapseder ve öldürür. Bunlar oldu, ama ölenlerin yerini daha bilinçli, kararlı kişiler aldı. Bugün daha güçlü, daha örgütlü, daha çoğuz ve Şerafettin Atalay'ı anıyoruz."

KATİLLER, YAKALARINI KURTARAMAYACAK

Daha sonra TİP MYK'ü üyesi Osman Sakalız Atalay ile ortak anılarını anlattıktan sonra: "Bu cinayetin peşini bırakmadık ve bırakmaya da hiç niyetimiz yok. Şerafettin arkadaşın katilleri er geç buluncaktır. Onu, vurduranlar sanmasınlar ki kurtuldular. Sosyalist mücadelede hayatını kaybeden arkadaşların katilleri buluncaktır. Bu cinayetler hiç bir zaman miruru zamana uğramaz." dedi.

ATALAY'IN MÜCADELESİ VE TİP

Şerafettin Atalay'ın mücadelesini ve hayatını, slaytların eşliğinde Amasya İl Başkanı Mustafa Yalçın Atalay şöyle anlattı:

"1961 yılına kadar büyük bir baskı altında tutulmuş, zor şartlarda çalışmaya mahkum edilmiş, sosyalist hareket bu tarihten itibaren çok hızlı gelişmeler gösterdi.

"Türkiye İşçi Partisi'nin sosyalist propagandaya toplumu ve ülkenin her kesiminde hız vermesi, etrafındaki tecriti geçetti. Sosyalizme inanmış fedakar yeni unsurlar partiyeye geldi. Bütün imkansızlıklara ve baskılara rağmen yurdun her yanında gelişen biçimde sosyalizmi yaymaya partiyeyi güçlendirmeye çalışıyorlardı. Şerafettin Atalay da işte o dönemlerde parti saflarında yer aldı.

"Onun ilerici düşüncelere yönelmesi gençlik dönemlerinde başlamıştır. Arayış içinde olan herkes gibi politik olayları yakından izliyordu. Atalay, bu dönemde, büyük eşitsizlik ve adaletsizliklere bir avuç mülk yani sermaye sahibi sınıfın, halkın sırtından mülk olduğu içinde yaşamasına son verilmesinin ancak örgütlü çalışma ile mümkün olacağını kavramıştı.

"Atalay'ın en önemli özelliği doğruluğuna inandığı düşüncelerini hayata geçirmeye çalışmasıdır. Bundan dolaydır ki Partinin Amasya örgütü Atalay'ın öncülüğünde 1966 yılında oluştu.

"Amasya'da TİP'in kurulmasının tarihi önemi vardır. Artık politik mücadelede halk örgütlü olarak vardı. Kendi bağımsız isteklerini dile getiriyor, sömürücü sınıflara karşı kıyasya bir savaş veriyordu. Politik mücadelede daha çok mülk sahiplerinin kendi aralarındaki çıkar çekişmesine sınırlı kalmaktan çıkıyordu.

"Sosyalizmin propagandasına edilmesi, o zamana kadarki partilerin bitünlüyle halk düşmanı, vurguncu güçler olduğunu gözler önüne seriyordu. Burjuva partileri henüz küçük ama sürekli gelişen TİP karşısında menfaatleri gereği birleşmekte gecikmediler.

"TİP 1965'te seçimlere katıldı. Amasya'da oldukça önemli bir başarı sağladı. 5900 oy aldı Parti. Partililer bütün olanaksızlıklara ve güçlüklerle rağmen zaten çok az olan gelirlerinden kestikleri paraları ile sosyalist eylemi sürdürdüler."

SOSYALİST ÇALIŞMANNIN DÖKÜMÜ

"Hareketin çok yeni olmasına rağmen sağlanan başarıyı iyi değerlendirmek gerek. Bu çalışmalar, Amasya İl Örgütünün Birinci kongresinde İl Başkanı Şerafettin Atalay tarafından sunulan raporda şöyle belirtilyordu.

"Görevimiz ağırdı. İktisaden geri kalmış ülkenin kişilerinden olan köylümüze, fakara halkımıza, işçilerimize 'sosyalizmi' anlatacaktık. Maddeten sıfırdık. İnanmış kişilerin yüreğini taşıyorduk. Tehditlere alırdırmadık. Gerektiği yerde kavgasını yapıyorduk.

"Kaynak yetersizdi. 200-300 binlerin döndüğü bir ortamda sesimizi duyurabilmemiz oldukça güçlü. Ama davamız güçlü idi. Artık her köyde sosyalist kişiler ortaya çıkmıştı. Parti 'köy temsilcileri tesbit ediyor ve onlara sosyalizmi öğretmeye çalışıyordu.'

"Şerafettin Atalay bütün parti kongrelerine delegeler olarak katıldı. Bu konuda belirtilmesi gereken en önemli nokta parti yapısını sulandırarak işçi sınıfı ideolojisi içinde sızmaya çalışan küçük burjuva unsurlara, özellikle bunların parti içindeki belirtilerine karşı verilen kavganın her zaman içinde yer almış olmasıdır.

"1966 Malatya kongresinde küçük burjuva akımları MDD'cilerin ilk uçlarına karşı kesin tavır almıştır.

"İşçi sınıfının öncülüğünü, kitle çalışmalarını reddeden, Partiyeyi yönetmek isteyen bu unsurlar, sosyalist asker-sivil kadroların geliştireceğini savunuyorlardı. Sosyalist harekette işçi zararlar veren bu akıma karşı başta Şerafettin Atalay olmak üzere bütün Amasya İl Örgütü kesin tavır aldı. Parti içinde atılmalan için çaba gösterdiler.

"Partinin hızla gelişmesine elbette egemen sınıflar seyirci kalmayacaktı. Yurt çapında saldırılar hızlandı. Parti lokalleri ve toplantıları basılıyor, Partililer şiddet hareketleri ile sindirilmeye çalışılıyor.

"1967 Ocak ayında artık burjuvazinin hedeflerinden birisi olan Şerafettin Atalay ve arkadaşları, bombalı saldırıya uğradı. Saldırı failleri belli olduğu halde soruşturma kesildi. Öldürülen asıl tertipleyenlerin bulunması için çaba harcanmadı.

"TİP'in 1970 yılında yapılan 4. Büyük Kongresinde çeşitli yanlışlara karşı mücadele vermiş, sağlam, bilinçli Partililer arasında Şerafettin Atalay da vardı. Genel Yönetim Kurulu yeked üyeliğine seçildi. Kongreden sonra, tüm yurtta olduğu gibi Amasya'da da çok hızlı, yepyeni bir çalışma başladı. İşçi sınıfı partilerinin gerçek çalışma tarzı ile, çevkle, binbir fedakarlıkla sürdürüldü. Burjuvaziye bu verimlilik, bu canlı bakışı durdurmak isteyecekti kuşkusuz. Çünkü işçi sınıfının karşısında getiriliyor. Çıkar yolu bugün de olduğu gibi kiralık katillerini kullanmakta buldu. Şerafettin Atalay, kahpece öldürüldü. Daha sonra 12 Mart rejiminin karanlık günleri çıktı. Ülkenin üzerine. Türkiye İşçi Partisi kapatıldı. Yöneticileri uzun yıllar hapse mahkum edildi."

ATALAY'IN KİŞİLİĞİ

"Şerafettin Atalay'ın sosyalist kavgasını, Parti tarihizinde içinde incelemeye çalıştık. Başka türüsi de düşünülemezdi zaten.

"Onun sosyalizme ve işçi sınıfı partisine bağlılığı ve inanmışlığı hepimize örnek olmalıdır. Kişisel çıkarlarını değil, hareketin çıkarlarını birinci planda tutmanın en güzel örneklerini vermiştir.

"Çevresinde sosyalizmi benimsetmek için, sürekli görev başında idi. Arkadaşlarının en küçük sorunlarıyla bile uğraşması çevresinin kendisine olan güvenini artırıyordu.

"Alabiliğine hoşgörülü olmasına rağmen, bilimsel sosyalist ideolojide en küçük sapmalara karşı uzlaşmaz davranırdı.

"Bizler için Şerafettin Atalay örnek bir sosyalisttir.

"O, kısaca, Genel Sekreterimizin deyişi ile "24 saat partili idi". Hepimiz onun izinden yürüyoruz. Geçmiş deneylerden gerekli dersleri çıkardık.

"Bunların başında, biz bugün de yaşamıştığımız gibi saldırılara uğrayabileceğimizi biliyoruz. Biliyoruz ki, idari makamlar da bunu engellemek için, eskiden olduğu gibi bugün de hiç bir çaba göstermemektedir. Silahlı faşist yuvaları açıkça çalışmaktadır.

"Tüm bunlara karşı tek güvencemiz, örgütlülüğümüz ve halk içindeki çalışmamızdır.

"Şerafettin Atalay'ın öldürülmesinin hesabı sorulacak, serbestçe dolaşan katiller ergeç cezalarını bulacaklardır. Çünkü Partili mücadelemizin başyanyay ulaşağına inancımız tamdır.

"Bu inançla, bugüne kadar verilen mücadeleda saldırıya uğrayan, işinden atılan, sürülen, hapsedilen ve öldürülen tüm Partilileri bir daha saygıyla anıyoruz. "YAŞASIN SOSYALİZM, YAŞASIN PARTİLİZM."

ATALAY'ı ANDILAR